

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

• Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju, Slomškov trg št. 4.

Št. 81

Ljubljana, petek, dne 5. septembra 1930

Leto I.

Zadnje priprave za najsvečanejši jugoslovanski dan

Jutri dobe naši slavni polki nove jugoslovanske zastave - Sijajen uspeh dveh poskusnih parad na Banjici - Danes pridejo v prestolnico banski svetniki iz vse države

Beograd, 4. septembra. I. Včeraj dopoldne se je na Banjici izvršilo poskusno defiliranje polkov, ki se udeležijo parade dne 6. septembra. Defiliranje je krasno uspelo in je dalo sliko veličastne manifestacije naše vojske. Komandant parade armijski general Guro Dokić je že zgodaj zjutraj pregledal čete. Ob pol 8. zjutraj je prispel na Banjico predsednik vlade general Živković. Razen njega se je prve poskusne revije udeležil tudi prvi kraljev adjutant divizijski general Dragomir Stojanović, divizijski general Čolak-Antić, glavni inspektor konjenice, komandant žandarmerije, divizijski general Marković Dušan, dvorni maršal brigadni general Dimitrijević, upravnik dvora general Vuković, komandant zrakoplovstva polkovnik Marković itd. Ob 9-50 se je pričela poskusna revija. Dijaki vojne akademije niso sodelovali, ker so izven Beograda na vojaškem tečaju, vendar pa so se sinoči že vrnili. Na čelu revije je jahal komandant parade armijski general Dokić s svojo suito. V prvih skupinah so bile vojne šole, ki so prihajale s sigurnim, močnim in lepim korakom in so napravile globok utis na gledalce. Defiliranje šol je trajalo dolgo. Njim so sledile čete, ki so bile korakale v razvitih vrstah. Naravnost sijajen je bil paradni marš mornarjev. Za njimi je

prišla kraljeva garda z vršilcem dolžnosti komandanta Maksimovića na čelu. Defiliranje gardistov je bilo sijajno kakor vedno. Posebno lepo sliko so nudile mitralješke čete. Za njimi so prihajale pehotne čete, polk za polkom. Drugi pešadijski polk kneza Mihajla, ki slovi pod imenom »Železni polk«, je defilirala v kolosalnem maršu. Sledili so inženjerski bataljoni in bolniške čete. Potem je prišla v galopu kavalerija s komandantom polkovnikom Stankovićem na čelu. V krasnem galopu sta prijezdila 5. in 8. konjeniški polk. Za konjenico so prišli biciklistovski bataljoni, ki jih do sedaj še ni bilo videti na paradah. Vodil jih je podpolkovnik Josip Jaklič. Sledila je artilerija s polkovnikom Pavlovićem na čelu. Za njo je prišel 30. artilerijski polk kraljeviča Tomislava s težkimi havbicami. Nato so prišle gorske divizije in gorska artilerija, dalje masivni protijavnijski topovi, za njimi pa težka artilerija, kjer so topove vlekli traktorji. Za tem so pridefirali po dva v eni vrsti tanki, katerih kretanje je bilo počasno, toda polno moči in jeklenega ritma. Za tanki so prišli oklopni avtomobili. Vse defiliranje je napravilo na občinstvo najgloblji vtis.

Beograd, 4. septembra. I. Danes se je na Banjici vršilo poskusno defiliranje naše

vojske pred vojnim ministrom generalom Hadžićem. Na Banjico je že rano zjutraj hitelo številno občinstvo, da prisostvuje defiliranju naših slavni polkov. Kmalu pred 8. uro je prispel vojni minister general Hadžić, ki je ob prihodu do prvih vrst vojske stopil z avtomobila ter sedel na konja. Vojni minister je v spremstvu komandanta parade generala Dokića, prvega adjutanta Nj. Vel. kralja generala Stojanovića in drugih generalov pregledal razvrščene čete ter pozdravil vojske s »Pomozi Bog junaci!« Po izvršenem pregledu čet je general Hadžić odšel na tribuno, da se prične defiliranje. Prvi je nastopil komandant parade general Dokić. Za njim je stopala godba, nakar so se vrstili pehotni polki drug za drugim s svojimi zastavami. Zbrani narod je navdušeno pozdravljaval mimoidoče vojaštvo in zastave. Zastave so se vrstile ena za drugo, mnogo raztrgane in z znamenji ljutih bojov. Poleg zastave je korakala častna četa 22 vojakov s polkovnikom. Za pehoto so prišle vojaške šole z generalom Miličevićem na čelu. Potem so prihajali dijaki pomorske akademije vlepih belih krogov. Njim so sledili dijaki podčastniške šole. Njihov korak je bil jeklen. Narod je navdušeno pozdravljaval te oddelke kakor tudi vse druge, ki so sledili. Ko je prišlo šest

sto mornarjev naše vojne mornarice, jim je množica vzklikala »Živela jugoslovanska mornarica!« Defiliranje so zaključili tanki (deset), ki so se pomikali po dva in dva v vrsti, oklopni avtomobili in kolona avtomobilov. Takoj po završeni paradi se je izza Beograda pojavilo okrog 110 aeroplanov, ki so v najlepšem redu pridefirali in zapustili veličasten vtis. Parada je trajala dve uri. Paradi so prisostvovali razen že omenjenih odličnikov tudi beograjski župan Nešić, maršal dvora general Dimitrijević in pomočnik vojnega ministra general Ristić. Ko je bilo defiliranje končano, se je vršila poskusna zamenjava zastav. Starih zastav je bilo do sedaj 35, a 24 polkov je še brez zastav.

Beograd, 4. septembra. k. Jutri dopoldne se pripeljejo v Beograd na velike svečanosti, ki se bodo vršile na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, banski svetniki iz vseh banovin. Prihajali bodo jutri ves dan. Na postaji jih bo sprejemal poseben odbor. Ministrski predsednik bo jutri ves dan sprejemal banovinske svetnike po vrsti, kakor bodo prihajali v Beograd. Ob 8-30 bo sprejel prvo skupino, ob 17. popoldne pa zadnjo. Zvčere jim bo v Gardnem domu na Topčiderskem griču priredil večerjo.

Nova pomembna deklaracija naše vlade

Ministri so člani homogenega kabineta s programom manifesta Nj. Vel. kralja in deklaracije od 4. julija t. l. — Pravilni razvoj narodnega in državnega življenja izključuje povratak nekdanjih strank

Beograd, 4. sept. Danes je bila od 11.30 do 13.40 seja ministrskega sveta pod predsedstvom generala Živkovića, predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev.

Seje so se udeležili ministri Uzunović, Marinković, Drinković, Kumanudi, Sršić, Maksimović, Šibenik, Švrljuga, Radičević, Trifunović, Preka, Najdorfer in Švegel, vsi razen Korošca, Frangeša in Demetrovića, ki niso v Beogradu, nego na potovanju.

Na seji so pretresali načrt dela za nadaljnje izvajanje sklepov, sprejetih na seji ministrskega sveta 4. julija 1930.

Razen drugega je bilo v zvezi s prej sprejetimi sklepi sklenjeno objaviti, da člani kabineta izjavljajo:

Da imajo samo en program, ki je obelodanjen v manifestu Nj. Vel. kralja dne 6. januarja 1929. in v sklepu kraljevske vlade dne 4. julija 1930. Oni se tedaj smatrajo za člane homogenega kabineta, prepričani, da pravilni razvoj narodnega in državnega življenja izključuje v bodočnosti povratak in vzpostavitev nekdanjih strank, in izjavljajo, da so odločeni, da v bodoče politično delujejo samo na tej podlagi in skupno sodelujejo ne glede na svojo prejšnjo strankarsko pripadnost. — Centralni presbilo.

Balkanska konferenca Rdečega križa v Beogradu

Konferenca je pripravljala sestanek za kongres v Bruslju

Beograd, 4. septembra. AA. 30. septembra in 1. oktobra t. l. bo v Beogradu regionalna konferenca društev Rdečega križa iz balkanskih držav. Te konference se udeležijo društva Rdečega križa iz Albanije, Bolgarije, Romunije, Grčije in Rdečega polmeseca iz Turčije. Na konferenci bo poročal o splošni organizaciji Rdečega križa glavni tajnik društva dr. Ljuba Popović, o pomoči Rdečega križa dr. Jovan Nenadović, predsednik oblastnega odbora v Novem Sadu,

o higijeni Vasa Lazarević, član glavnega odbora, o razvoju polkica babic v poslednjih 20 letih dr. Zarko Ruvidić, o naraščanju Rdečega križa njegova predsednica Leposava Petković.

Ta konferenca društva Rdečega križa iz balkanskih držav je pripravljala sestanek za 14. veliki kongres vseh društev Rdečega križa, ki bo od 6. do 11. oktobra t. l. v Bruslju.

Odmevi delavskih demonstracij v Budimpešti

»Za izgrede ni odgovorna socialna demokracija, temveč so jim vzrok oblastva«

Praga, 4. septembra. AA. »Prager Presse«, »Narodni osloboženik« in »Pravo lidu« komentirajo budimpeštanske demantije. »Prager Presse« pravi, da socialna demokracija ni odgovorna za ekscese, nego da so jim vzrok oblastva. Madjarska ni ničesar ukrenila, da podpre brezposelne, ki jih je do 250 tisoč. Režim se naslanja samo na vojaško silo.

»Narodni osloboženik« izjavljajo, da se madjarska vlada sklicuje na pomanjkanje denarja, da ji ni treba izvajati socialne politike. Toda ta argument je izgubil prepričevalnost, odkar so rešeni procesi optantov, katerih zahtevam je bilo ugodeno v breme madjarskih reparacij. Vlada je našla sredstva, da popravi položaj lastnikov zemljišč, ki so bili obremenjeni z dolгови.

ni pa znala podpreti privatnih podjetij z ugodnimi posojili. Vedno ima dovolj denarja za vojsko in ilegalne organizacije.

»Pravo lidu« poudarja, da bo v sedanjih borbah madjarska gentry premagana, če se bo proti svojemu lastnemu narodu posluževala sredstev, ki so dovoljena samo v vojni. Delavsko nezadovoljstvo dokazuje politično nesposobnost onih, ki kale mir v Evropi s svojimi konspiracijami in intrigrirajo v korist Habsburgov, nočejo pa videti bede naroda, ker razpolagajo sami z balkanskimi zemljišči.

Nov prihod zlata v Pariz

Cherbourg, 4. septembra. AA. Parnik »Evropas« je iz Newyorka pripeljal za 90 milijonov frankov zlata, namenjenega za Pariz.

Poljski glas o nemško-sovjetski nevarnosti

Zveza med Nemčijo in Sovjeti je v vojaškem pogledu zelo intimna

Varšava, 4. septembra. AA. »Gazeta Poljska« opozarja v svojem članku pod naslovom »Za kulisami sovjetsko-nemške zveze« na neka odkritja v zvezi s smrtjo nemškega letalca Amlingerja v Rusiji in samomora njegove žene. List ugotavlja, da je zveza med Nemčijo in Sovjeti, ki je v vojaškem pogledu jako intimna, potrjena z

nepobitnimi dejstvi. List opozarja na odkritja nemškega socialističnega poslanca Kinklerja, ki jih je objavil »Vorwärts« že leta 1928., ter na odkritja sovjetskega tednika »Ogonjak«, ki dokazujejo, da predstavlja Reichswehrov vojni kader armado treh milijonov mož.

Nov velik polet Costesa in Bellonta v Ameriki

Včeraj sta se letalca dvignila na tekmovalni let New York—Dallas

Newyork, 4. septembra. AA. Letalca Costes in Bellonte sta ob 6.55 zjutraj ameriškega časa odletela v prekrasnem vremenu v Dallas v državi Texas.

Newyork, 4. septembra. AA. Letalo »Vprašaj« je davi odletelo v Dallas za nagrado 5000 funtov šterlingov, ki jih je poklonil polkovnik Easterwood za onega letalca, ki brez pristanka preleti 1200 milj dolgo razdaljo iz Newyorka v Dallas.

Newyork, 4. septembra. AA. Francoska letalca Costes in Bellonte sta bila včeraj sprejeta v občinski hiši, kjer je bilo njima na čast mnogo govorov. Med njimi so najpomembnejši govoril newyorškega župana Walkerja in obeh francoskih letalcev. Velikanska množica ljudi je napolnila vse

ulice, po katerih sta šla letalca, in ju burno pozdravljala.

Pariz, 4. septembra. AA. Letalec Costes bo odlikovan s trakom komandirja Legije časti, Bellonte pa z rozeto oficirja Legije časti. Oba letalca dobivata neprestano nove brzojavke s čestitkami. Med drugimi so jima čestitali predsednik pariškega občinskega sveta, minister trgovske mornarice, britski minister za zrakoplovstvo, vdovi Colija in Nungesserja, Asturski princ, rouenski in havreski župan.

Pariz, 4. septembra. AA. Francoski zunanji minister Briand je sprejel ameriškega veleposlanika v Parizu Edgea, ki mu je prišel uradno izreči najtoplejšo čestitko ameriške vlade za slavni polet Costesa in Bellonta čez Atlantik.

Kmetijski punt proti indijskim oblastim

Prebivalci Islampurja ustanovljajo lastna oblastva

Pooma, 4. septembra. AA. Kmetje v Islampurju v Satarskem okraju so priredili v poslednjem času velike manifestacije proti indijski vladi in vsem osebam, ki imajo v rokah administracijo. Vlade oblasti mislijo, da nameravajo prebivalci v Islampurju ustanoviti svoje lastne oblasti. Zato je vlada odredila vse potrebne mere, da ne bodo mogli kršiti zakonov. Gibanju

prebivalstva v Islampurju se je priključilo okoli 4000 oseb. Vlada je odposlala v Islampur potrebna vojaška pojačenja; začetek operacij bo jutri.

Islampur leži na zapadni meji države Kholapur. Prebivalci države Kholapur prihajajo, oboroženi z različnim orožjem, Islampurcem na pomoč. Utaborili so se v obmejnih hribih.

Svečanost Materinskega društva na čast kraljeviča Petra

Beograd, 4. septembra. AA. Na čast rojstnega dne Nj. Vis. kraljeviča Petra priredi Materinsko društvo v petek 5. t. m. svečanost v svojem domu. Pri tej priliki bodo kršeni štirje moški najdenki in sicer trije pravoslavne in eden rimskokatoliške vere. Vsi dobe pri krstu ime Peter. Otrokom bo kumoval predsednik društva in dve članici uprave.

Naša pogodba s Poljsko

Beograd, 3. septembra. k. Za svojega bivanja v Varšavi ob priliki podpisa sporazuma o trgovskih odnosih s Poljsko do sklenitve nove trgovinske pogodbe je dal trgovski minister Demetrović to-le izjavo: Z naše strani je napravljeno vse, da se pogajanja za trgovinsko pogodbo s Poljsko takoj pričnejo in je v tem smislu že vse urejeno. Zelo verjetno je, da se bodo ta pogajanja že ta mesec vršila v Beogradu, kjer so poljski službeni krogi silili na to, da se pogajanja čim prej prične.

Velika doba — majhni ljudje

Ko bodo zgodovinarji bodočnosti pisali današnji dobi, bodo slikali to dobo brez dvoma kot dobo, ki je rodila nove smerice človeškega življenja in udejstvovanja. V nejasnih konturah si moremo danes predstavljati te smerice, a golovo je, da je porajalo in se tudi porode.

To velja zlasti tudi za našo državo in pred vsem tudi za Slovenijo. Ta zadnja je tem, da je po dolgih stoletjih hlapčevanja postala neodvisna in se združila s krvnimi brati, stopila pred celo vrsto popolnoma novih potreb. Popolnoma nove smernice so postale potrebne njenim politikim. Opozicija proti vladajočemu režimu in rušenje države je bila njena naloga po prej, konstruktivno delo za državo je postala njena naloga poslej. Cela vrsta gospodarskih in socialnih vprašanj se je porodila kot posledica pripadnosti k novi državi.

Dobe, ko se imajo narodi v svojem udejstvovanju gospodarsko ali politično ali pa gospodarsko in politično popolnoma prepirati, imenujemo velike dobe. Take velike dobe zahtevajo velike ljudi, in težko je narodu, ki v takih velikih dobah ne najde velikih ljudi.

Ce se vprašamo, ali smo imeli, oziroma imamo Slovenci v današnji veliki dobi ljudi velike ljudi, si moramo žalobno odgovoriti, da se doslej veliki ljudje, ki bi umevali potrebe časa in vodili narod k lepši bodočnosti, niso pojavili v zadostnem številu.

Ni naš namen, da s to konstatacijo jemljemo komu upanje v lepšo bodočnost, potrebna pa je ta konstatacija: šele ko si človek izpraša vseh, se more poboljšati. In kar velja za posameznika, velja tudi za narod.

V dokaz svoji trditvi, da je velika doba pri nas naletela na majhne ljudi, ne bomo danes navajali vseh napak in pregreh, po katerih smo se odlikovali tekom preteklega desetletja. Opozorili hočemo samo na dogodke prav zadnjega časa.

Cel narod je pozdravil čin 6. januarja kot odrešitev iz neznošnih razmer. Cel narod je priznal, da ni moglo iti dalje tako kakor je šlo, večina narodnih voditeljev in načelnikov strank je podajala in prav do danes podaja izjave lojalnosti itd.

Stojimo neposredno pred činom, ki naj na simboličen način deklarira celemu svetu, da smo vsi bralje v Jugoslaviji ene krvi in ene misli, pred izmenjanjem starih s slavo ovitih srbskih bojnih praporov z novimi jugoslovanskimi bojnimi prapori. Eno svojih najdražjih svetlinj polaga s tem Srbija na žrtvenik nove skupne domovine, da na simboličen način dokaže celemu svetu, da se vsi do zadnjega v državi zavedamo, da smo eno. Je to sicer pred vsem simboličen čin, a vendar čin take važnosti, kakor jih je malo v zgodovini držav.

In kaj delamo Slovenci v tednih, ki leže neposredno pred tem činom, kateri naj simbolizira vrhunec naporov za konsolidacijo države? Ali so usmerjene vse naše moči v to, da napravimo državo čim trdnjejšo in močnejšo, ali sploh mislimo na to, kakšne zgodovinske važnosti je za nas doba po 6. januarju, katere duh menda doseže svoj zenit v činu, ki stoji neposredno pred nami?

Ne. V teh tednih dalje praznuje svoje orgije naša lastnost, ki smo jo svojčas označili kot »kranjsko fofvijo«. Velik del latinskih sil onih krogov, ki naj bi bili vodilni, je usmerjen samo za tem, da doseže osebne izpremembe na več ali manj vodilnih mestih, in sicer ne zaradi tega, ker bi ta vodilna mesta ne vršila svoje dolžnosti, ampak menda iz čiste blede zavisti. Po vseh javnih lokalih je zopet enkrat govor le o teh osebnih izpremembah. Z nekako sadistično naslado posluša javnost te govorice in najde v njih svoje zadoščenje, kakor da ni niti enega drugega vprašanja, ki bi bilo važno za našo sedanost in bodočnost.

Od kje vse take govorice izvirajo, ne bomo preiskovali. Potrebno pa se nam zdi, da registriramo, kake naloge rešuje slovenska javnost z enim delom svojih voditeljev v današnji veliki dobi, potrebno se nam zdi, da konstatiramo, da je velika doba v večini dosedanjih voditeljev našla majhne ljudi.

In potrebno se nam zdi, s to konstatacijo klicati na plan mlado generacijo in pa vse one, ki so doslej stali v ozadiju radi tega, ker jim je doba pred 6. januarjem s svojimi metodami zagrenila veselje

Pred zaključkom tržaškega procesa

Podrobnosti o zadnjih zaslišanjih obtožencev — Razsodba bo razglašena noč ali jutri predpoldne

Trst, 4. septembra. Včerajšnja obravnava pred posebnim sodiščem proti 18 Jugoslovancem iz Julijske Krajine je bila, kot pravijo tržaški listi, nadvse zanimiva zaradi tega, ker je predsednik sodišča general Cristini začel zasliševati obtožence. Zaslišani so bili kot prvi Slavko Bevk, nato Manfreda, Ciril Kosmač, Zofija Frančeskin, Ferdinand Bidovec, Zvonimir Miloš in končno Miro Pertot. Kot poročajo listi, so obtoženci vse, česar so bili obtoženi, domalega priznali. Večina izmed njih je celo po poročilih italijanskih listov in na vprašanje predsednika Cristinija dala svoje izjave tako pri prejšnjih zaslišanjih, kot pri sedanjih spontano, ne da bi bila siljena.

Današnja razprava se je pričela, kot je bilo napovedano, ob 15. uri. Poleg občinstva so se je udeležili zastopniki oblasti in člani konzularnega tržaškega zbora, tako poljski konzul Kwiatkowski, angleški, haitski, urugvajski, turški, španski, ameriški in kolumbijski konzul ter zastopnik grškega konzula. Obtožence so pripeljali v železno kletko skoro pol ure pred pričetkom obravnave.

Prvi je izpraševan Slavko Bevk. Pripovedoval je, kako je leta 1925 po končanih študijah spoznal Maksimiljana Reja, ki mu je preskrbel delo dopisnika pri tržaškem dnevniku »Edinost«. Pozneje je spoznal Rejevega brata Alberta, ki ga je pripravil do tega, da se je priključil tajni protifašistični organizaciji in deloval za njo vse do svoje aretacije. Leta 1928 se je udeležil zborovanja v Cvetozru, pozneje je imel mnogo opravka z Zorkom Jelinčičem in drugimi obtoženci. Podpiral je izseljevanje in priznal, da je pripomogel nekaterim neznanecem preko meje. Ko ga je predsednik vprašal, zakaj se ni otrese upliva »Organizacije«, je dejal, kot pravijo listi, da so ga od tega odvračale grožnje. Nadalje je pripovedoval o dijaški organizaciji, ki je imela več zborovanj, na katerih so pojedini člani imeli predavanja o političnih, socialnih in kulturnih vprašanjih. Takih zborovanj je bilo 10 ali 11, on pa se je udeležil le štirih. Poleg te organizacije in v posredni zvezi z njo je obstajala še druga organizacija, ki je imela teroristične namene, pri kateri pa on ni sodeloval.

Kot drugi je bil zaslišan Manfreda, ki se je pričel udeleževati, kot je po poročilih tržaških listov pripovedoval, v slovenskih organizacijah leta 1926, ko se je udeležil dijaškega kongresa pri Sv. Jakobu v Trstu. Pozneje leta 1928 je začel prebirati knjige in je spoznal, da je tudi on pripadal nekemu narodu. Čital je življenjepis velikih mož in je želel, da bi tudi on kaj malega storil za svojo domovino. Takrat ga je bolelo srce, ko je uvidel, da se vse, kar pripada njegovemu narodu, tako zaničuje in zatira. Tedaj ga je predsednik vprašal: »Ali ste mislili, da delate s tem kaj slabega?« Obtoženec: »Ne, nisem napravil ničesar slabega.« Istega leta je v Gorici spoznal Reja Maksimiljana. Ta mu je začel govoriti o potrebi, da se ljudstvo upre vsemu, kar je fašistovskega in italijanskega. Spočetka se je vendar vdal njegovim prepričevalnim prigovarjanjem. Leta 1929 je zvedel o organizaciji in se začel v njej sami udeleževati. Še prej je začel širiti protitalijanske letake, ki so pozivali ljudstvo, naj ne glasuje — bilo je tik pred takozvanim fašistovskim plebiscitom — za fašistovske poslance. Obtoženec pojasnjuje, da je bil vpisan tudi v dijaško fašistovsko organizacijo. On sam zanika, da bi se kdaj bil udeleževal kakšne teroristične akcije. O terorju mu nihče ni nikoli pripovedoval.

Manfredi je sledil Ciril Kosmač, najmlajši izmed obtožencev. Na zahtevo predsednika Cristinija je pripovedoval, kako ga je Jelinčič leta 1927 pripravil do tega, da se ni izselil v Jugoslavijo, kot je prvotno nameraval, marveč, da je ostal v Gorici, kjer je zanj skrbel Jelinčič. Takrat se je za zahvalo za to vzdrževanje začel baviti s protitalijansko akcijo. Tudi on je dobival od Bevka protitalijanske letake in liste, pa jih ni širil. Priznal je, da je bil član dijaške organizacije, katero je vodil Jelinčič, ni pa zakrivil nikakršnega terorističnega dejanja.

Nato je bila zaslišana Zofija Frančeskinova. Bila je 40 krat zaslišana ni priznava, kot poročajo tržaški listi, da je resnica vse, kar je pri teh zaslišanjih izpovedala. Leta 1928 je spoznala Jelinčiča in se začela zanimati za delovanje »Organizacije«. Tudi njen mož je bil zapleten v to delovanje. Sprejemala je pisma, ki jih je bilo treba odnesti k eni ali drugi osebi. Njen mož je s pomočjo nekega motocikla vzdrževal vezi med organizacijama v Trstu in Gorici. Več opravkov je imela s Špangerjem, Gatnikom, Logarjem, Marušičem in drugimi. Španger je prihajal večkrat v Gorico, kamor je prinašal letake in protifašistovske liste. Leta 1929. bi bila morala pomagati spraviti preko meje dva antifašista iz Milana. Pomagala je tudi drugim, da so brez potnega lista prekoračili državno mejo. Sedmega februarja t. l. jo je obiskal učitelj Logar, ki je imel neko pismo, katero naj bi njen mož odnesel na Prosek. Res se je njen mož naslednjega dne odpeljal na Prosek in oddal pismo Štoki. Vrnil se je pozno ponoči z odgovorom. Devetega februarja dopoldne je prišel v Gorico Španger, ki ji je dejal, da je bil poklican v Gorico. Pritoževal se je, da Goričani tako malo delujejo, nato pa ji je dejal: »Gospa, danes se lahko berete »Popolno«, v bodoče ga ne boste več«. Spočetka ni razumela, kaj naj bi to pomenilo, toda, ko bi bila morala spremljati neko gospodično v Trst, ji je to odsvetoval njen mož, češ, da je bilo to istega dne zelo nevarno. Takrat se je spomnila na Špangerjeve besede in jih razumela. V Trstu je bil namreč tisto noč izvršen atentat na fašistovsko glasilko.

Peti je bil zaslišan Ferdinand Bidovec. Predsednik ga je takoj vprašal po podrobnostih glede atentata na tržaški list. Bidovec je pripovedoval vse, kako se je zgodilo natančno po izjavah, ki jih je bil dal, kot pravijo tržaški listi, v prejšnjih zaslišanjih. Ko je nehal govoriti o atentatu, ga je predsednik izpraševal, kako je spoznal Miloša, Marušiča, Valenčiča in druge. Bil je soudeležen tudi pri atentatu na svetilnik »Zmaga«. Predsednik ga je izpraševal nato še o podrobnostih požiga zgoniške šole, o nameravanem požigu v Lipici in drugem. Še med njegovim zasliševanjem je predsednik prečital izjave, ki jih je dal Bidovec o Kuku, ki je bil pred dvema dnevi ubit blizu meje pri Postojni. Kukec naj bi bil po teh izjavah povzročil požig v Gropadi, udeležil bi se naj bil shoda na hribih blizu Trsta itd.

Ob 18.50 je predsednik prekinil zasliševanje za deset minut in velel Bidovcu, naj se vrne v kletko. Ko se je obravnava znova pričela, je bil pozvan pred sodnika Miloš. Državni pravdnik je še pred tem zasliševanjem izjavil, da je prejel od Marušiča spomenico o novih podrobnostih teroristične akcije. V tej spomenici naj bi Marušič pripravil v zvezi z drugimi teroristi atentat na ministrskega predsednika. Ta atentat bi se bil moral izvršiti v teh dneh.

Nato pripoveduje Miloš na zahtevo generala Cristinija in po poročilih tržaških listov prav tako kakor Bidovec o podrobnostih atentata na »Popolo di Trieste«. Miloš se je udeležil tudi atentata na katinarsko šolo. Končno ga je predsednik vprašal, kdaj je začel delovati v »Organizaciji«. Dejal je, da ga je v to »Organizacijo« uvedel njegov prijatelj Žerjav leta 1928. Poznal pa ni nikogar razen Štoke, Marušiča, Bidovca in kesneje Valenčiča. Tudi on se je udeležil sestanka v tržaški okolici.

Kot zadnji je bil včeraj zaslišan Miro Pertot. Bidovec, pri katerega očetu je bil Pertot zaposlen, mu je začel dajati že leta 1927 protifašistovske letake in liste. On jih je spravi zažgal. Bidovec ga je navajal, naj vstopi v »Organizacijo«, toda on v »Organizacijo« ni vstopil in tudi ni zakrivil nikakega terorističnega dejanja. Proti koncu pa je predsednik Cristini dejal, da je Bidovec Pertotu dal v varstvo eno bombo in revolver. Pertot je to bombo tudi shranil in zakopal doma v vrtu.

Včrejšnje zasliševanje obtožencev

Trst, 4. septembra. r. Na današnji obravnavi, ki se je začela ob 9. uri dopoldne, je bil kot prvi zaslišan Marušič. V »Organizaciji« je sodeloval kot poročajo večerne izjave današnjih tržaških listov od septembra 1928. leta dalje. Načeloval je bazoviški in katinarski celici »Organizacije«. Španger je vodil proseško in tržaško celico, Miloš pa kraško. Pri »Borbi« je Marušič sodeloval po svoji lastni volji in zaradi svojega jugoslovanskega čustvovanja. On se še vedno čuti Jugoslovana. Za nasilje mu ni bilo nikdar mar in se je proti njim spočetka tudi boril.

V poslednjem času pa je teroristična struja, ki jo je vodil Bidovec, v »Organizaciji« dobila premoh in je »Organizacija«, ki je bila zasnovana s pacifističnimi nameni, krenila na pot nasilja. Glede »Organizacije« je Marušič dejal, da pravzaprav ni imela centralnega odbora, marveč le nekatere zaupnike. To so bili Bidovec, Miloš, Španger in Štoka. Pravi voditelj organizacije pa je bil Španger.

Nato vpraša predsednik obtoženca, kako je z atentatom, ki bi se moral izvršiti ob priliki poroke italijanskega prestonolaslednika z belgijske princeze, za katerega se je »Organizacija« pripravljala že okrog božiča lanskega leta. Marušič je dejal, da je preprečil ta atentat, o katerem nocojšnje izjave ničesar točnega ne povedo, na ta način, da je pripravil člane »Organizacije« do tega, da so se odločili, da izvršijo le atentat na svetilnik »Zmaga«. Bombo za atentat je prinesel Valenčič in Bidovec je o tem obvestil Miloša, ki je naročil, naj se mu bomba prinese v hišo.

Predsednik je nato vprašal obtoženca, ali se je na sestanku v tržaški okolici govorilo o atentatu proti tržaškemu listu. Obtoženec je to vprašanje zanikal. O atentatu na katinarsko šolo je Marušič dejal, da je imel le demonstrativen značaj. Nato ga je predsednik vprašal o Čaču. Čača je Marušič spoznal leta 1928 in ker sta bila oba jugoslovanskega mišljenja, sta se mnogokrat ehajala. Čač je Marušiču govoril o »Organizaciji« in njenih političnih in iredentističnih namenih, ki bi jih morala izvajati z besedo in razširjenjem listov.

Marušič je ponovil, da je bila prvotna naloga »Organizacije« pacifistično pripravljanje ljudstva na eventualno politično krizo v Italiji. Ta kriza bi se morala izbrati v namene »Organizacije«. Marušič je Čaču tudi naročil, naj zbira vse mogoče informacije. Neznanci, s katerimi se je sestaj v tržaški okolici, so naročili, naj se ubijeta Grazioli in Kuret. Marušič je po tem naročilu obljubil Čaču za Graziolijsvo glavo 500 lir. Od Valenčiča je Marušič prejel orožje. Dobil je tri bombe, pet samokresov in avstrijsko vojaško puško. Orožje, puško in revolverje je dal po Vadenjalovem naročilu Špangerju. Nato je govoril o širjenju letakov in časopisov.

Iz Marušičeve spomenice, ki jo je dobil državni pravdnik, izhaja, da je Španger nagovarjal tudi svoje znanke, ki so bili zaposleni v tržaških tovarnah, da bi mu pripravili potrebno orodje, železne cilindre in drugo, kar naj bi služilo za pripravljane novih bomb.

Ko je Marušič še govoril, je predsednik začel primerjati izpovedi pojedinih obtožencev. Na predsednikovo vprašanje je Bidovec dejal, da je bilo prvotno določeno, da se izvršijo atentati na Oberdanovo celico in na fašistovsko dvorano »Littorio«, da pa je Marušič svetloval, naj se atentat raje izvrši na uredništvo fašistovskega lista.

Nato je bil zaslišan Španger Lojze. Kar je dejal 8. februarja Frančeskinovi, je, kot pravijo listi, zvedel od Bidovca. On sam se je omejeval na nacionalistično delovanje na ozemlju, ki mu je bilo v ta namen določeno. Zanikal je, da bi bil on vodil celo organizacijo. Zanikal je tudi, da bi bil pomagal ljudem preko meje. Na predsednikovo vprašanje je govoril nato o svojih stikih z Ukmarjem in Jelinčičem ter dejal, da je vstopil v »Organizacijo« šele takrat, ko se je izkazal s prenašanjem korespondence med Trstom in Gorico. Govoril je tudi o podporah, ki jih je dajal Jelinčič. Na predsednikovo vpraša-

nje je dejal, da je bila šola v Zgoniku zažgana po naročilu Ukmarja.

Na popoldanski razpravi je bil kot prvi zaslišan Štoka. Sledili so mu Obad, Rupelj, Kosmač Nikolaj in Josip Širča ter ostali, nazadnje Valenčič. Vsi so potrdili, kot pravijo listi, vse, kar so izpovedali v prejšnjih zaslišanjih. Glede požigov, napadov na Graziolijska, Kureta in druge, širjenja letakov in listov itd. Valenčič je pripovedoval, kako ga je Vadenjal pripravil do tega, da je vzdrževal stike med njim in tržaško organizacijo, da je prenašal bombe in drugo orožje. Ob 18.40 je predsednik Cristini prekinil sejo za tri četrti ure zaradi pogreba miličnika Moisea, ki je bil ubit pri incidentu na meji. Tri četrti ure kasneje se je razprava nadaljevala. Zaslišane so bile priče, po veliki večini policijski komisariji, karabinski podčastniki in miličniški častniki. Vse so dale glede obtožencev in terorističnih dejanj obtežilne izpovedi. Ob 21. uri je bila obravnava prekinjena in se je nadaljevala ob 22. Trajala bo, kot izgleda, do 2. ure zjutraj.

Pričakovati je, da bodo tekom jutrišnjega dneva govorili državni pravdnik in branitelji. Po njihovih govorih bodo še enkrat zaslišani obtoženci. Vse kaže, da bo obsodba izrečena jutri v petek zvečer ali v soboto zjutraj.

Pogreb dr. Vladana Djordjevića

Beograd, 4. septembra. I. Danes se je v Beogradu vršil pogreb umrlega bivšega srbskega ministrskega predsednika dr. Vladana Djordjevića. Še pred 9. uro so saborno cerkev napolnili najodličnejši zastopniki vlade, oblasti in drugo odlično občinstvo. Prišli so tudi sinovi pokojnikov. Nj. Vel. kralj Aleksander je poslal svojega odposlanca adjutanta generala Savića. Od članov kraljevske vlade so prišli ministri: Trifunović, Šibenik, Maksimović, Švriljuga, Kumanudi, Uzunović in Radivojević. Pred 10. uro je prišel v generalski uniformi tudi predsednik vlade general Peter Živković. V cerkvi je bil zbran tudi ves diplomatski zbor, kolikor ga je v Beogradu. Krsto so dvignili in nesli iz saborne cerkve člane vlade, med prvimi sam predsednik vlade. Izpred cerkve se je razvil veličasten žalni sprevod, ki je krenil proti pokopališču. Na pokopališču je bilo več posmrtnih govorov. Med drugimi so govorili: pomočnik zunanjega ministra Bakotić, upokojeni general, akademik Živko Pavlović, bivši minister dr. Tugomir Alaupović in drugi. Po končanih obredih je vojaška četa izstrelila častno salvo.

Imenovanja

Beograd, 4. septembra. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta postavljena na predlog ministra financ in po potrebi službe za davčnega inspektorja v II/1 v Celju Janko Stanič iz Brezice, za davčnega kontrolorja v II/2 v Brezicah Karlo Grah iz Celja.

Posvetitev doma srbskih sester

Beograd, 5. septembra. AA. V nedeljo 14. t. m. bo v Sarajevu svečana posvetitev doma Srbskih sester. Te svečanosti se udeležijo glavni odbor Kola iz Beograda in oblastni odbori iz vse države in zastopniki mnogih društev in korporacij. Po posvetitvi bo Dom predan javnosti in bo sprejemal v odganjanje gojenke iz vseh krajev naše države.

Novozgrajeni dom se dviga na zemljišču, ki ga je v ta namen poklonila velika prijateljica našega naroda pokojna Angležinja Miss Irbive, denar za gradnjo doma pa so zbrali člani Kola v Sarajevu. Poslopje je stalo 2 milijona Din.

Zastopniki manjšin iz Jugoslavije na kongresu

Ženeva, 4. septembra. d. Predsednik kongresa narodnih manjšin dr. Josip Wilfan je na današnji plenarni seji naznanil, da so jugoslovanska oblastva nemškimi in madjarskim odposlancem za ta kongres izročila potne liste. Jugoslovanska vlada noče braniti svojim narodnim manjšinam udeležbe na tem kongresu. Na mesto nemškega zastopnika Stefana Krafta, ki je obolev, je dospel na zborovanje dr. Georg Grassl.

Nova tovarna tobaka

Beograd, 4. septembra. k. V neposredni bližini Niša bo 18. t. m. otvorena nova tovarna tobaka. Otvoritev se bo vršila na svečan način. Udeležili se je bodo člani diplomatskega zbora in naše vlade. Tovarna je zgrajena na docela modernih osnovi.

Stroge odredbe proti katoliški duhovščini v Grčiji

Atene, 4. septembra. d. Grška vlada je izdala senzacionalne odredbe proti rimsko-katoliški cerkvi, češ da se propaganda Vatikana baje čim dalje bolj širi. Vlada je pozvala v Grčiji bivajoče rimsko-katoliške duhovnike, da ne smejo nositi duhovniške obleke, ki je podobna obleka grško-pravoslavni duhovnov. Očitajo namreč rimsko-katoliški duhovščini, da daje tej obleki prednost zato, da bi pri priprostem narodu zadobila večji upliv. Vlada preti vsem rimsko-katoliškim duhovnikom z izgonom, če bi izdane prepovedi ne slušali.

Henderson pri Briandu

Pariz, 4. septembra. AA. Francoski zunanji minister Briand je sprejel na Quaiju d'Orsay angleškega zunanjega ministra Hendersona, ki se je na potu v Zenevo ustavil v Parizu.

Deset milijonov dolarjev za dobrodelne namene

Newyork, 4. septembra. AA. Vdova enega izmed najbogatejših Američanov Johna Kennedyja, ki je nedavno tega umrla, je zapustila 10 milijonov dolarjev za dobrodelne namene.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 4. septembra. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Po hladni noči in po jutranji megli, ki se tu in tam usede, bo čez dan po večini solčno, malo vreme.

Gozdarska in lovska razstava

Peti dan.

Ljubljana, 4. septembra 1930.

Zanimanje za letošnje pridelitve ljubljanskega velesejma dnevno narašča. Tekom današnjega dneva se je število obiskovalcev znatno dvignilo in to ne samo radovednežev, pač pa tudi resnih trgovskih interesentov.

Posebno pohoštvo tvori obdobje s strani domačih posetnikov, med tem ko Avstrijci in Nemci naravnost zavidno ogledujejo naše domače izdelke. Cene proizvodov naše industrije pohištva so tako usmerjene kalkulirane, da tvorijo resno opasnost vsaki tuji konkurenci. Razveseljivo je, da naše domače trdnice niso blaga standardizirale, pač pa poskušajo ustvariti originalne lastne izdelke, kar je v tej panogi industrije v gotovih slučajih neobhodno potrebno. Zanimivo je dejstvo, da naša pohištvena industrija vspešno koraka z duhom modernega časa in prav v ničemer ne zaostaja za inozemskimi izdelki. Tako ima neka firma v Trzinu svojega lastnega risarja in lastnega notranjega dekoraterja, ki skrbi, da se ustvari samo originalni proizvodi, v skladu s harmonijo notranje opreme. Za pohištvo vlada prav posebno zanimanje in je bilo tudi nekaj zaključkov že storjenih.

Ribniška dolina s svojimi izdelki dobro kupuje. Posebno igrače, miniaturni izdelki kuhinjskega in pohištvenega pribora imajo večji odjem. Pri obisku Njihovih Veličanstev kralja in kraljice so Ribničani izročili za kraljevske deco polne neške igrače. Kakor se čuje, se je kraljevska deca teh igračk tako razveselila, da je kratkoma odložila vse druge igrače in se zabava izključno s temi našimi domačimi izdelki. — Posebno zanimanje za ribniško robo vlada pri interesentih z Julijske Krajine. Sklenjenih je bilo že več večjih zaključkov z raznimi trgovci s Postojne, Gorice in Trsta.

Urad za pospeševanje obrti je prikazal svojo agilnost v domači industriji merila in strugarstva. Novost jessenske velesejmske pridelitve so domači šablioni za soboslikarstvo, ki jih izdeluje trdnica Božič v Loku pri Zidanem mostu. Da je ta trdnica v resnici na višini, izpričuje dejstvo, da se je od obstoja te trdnice uvoz tega blaga znatno znižal. Tudi industrija mozaične-ga tlaka zaznamuje velikanski napredek. Tako

izdeluje neka trdnica v Dolu pri Ljubljani 42 vrst različnih mozaičnih tlakov, ki se uporabljajo za tlakovanje vež, cerkva itd. Naš najmanjši lesni izdelek — zobobreci, tvorijo precej vidno postavko v našem trgovinskem izvozu. Izvažajo se predvsem v Italijo, Avstrijo, Češkoslovaško in Švico. Je to ročni izdelek, ki se je svoječasno prodajal brez vsakega sortiranja po smešno nizkih cenah. Danes pa je pakovanje in posamezni ovoj po zaslugi akademičnega slikarja g. Gasparija tako lično, da najde povsod dobrih odjemalcev. Posamezni člani zaslužijo z izdelovanjem zobobrecov na Dolenjskem 5—8.000 Din letno.

Ščetinarstvo in pletarstvo kaže tudi izvanredno velik napredek. Posebno izdelki zadnje panoge so tako lični, da tvorijo častno opremo naše hotelske in tujsko-prometne industrije. Najvažnejša gospodarska grana, ki je na velesejmu častno zastopana, je sirarstvo. Kdor je pred štirimi ali petimi leti zasledoval razvoj sirarstva v Dravski banovini, bo ob pogledu na naše današnje izdelke do dobrega presenečenja. Posebno so se izkazali v razvoju sirarstva mle-karski centri na Vrhniki in Bohinju. Če bo sirarstvo v tem tempu napredovalo, kar upamo, se bomo od vsakega tujega izvoza povsem emancipirali.

Posebnost naše domače strojne produkcije tvori poseben patent Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani z izumom takozvanega »stranskega jarmenika«. Ta vrsta žage je posebno dobrodošla v naših krajih, ker vpostava stranskega jarmenika ne zahteva posebnih betonskih pod-log, niti drugačnih posebnih adaptacij. Za ta izum vlada med interesenti mnogo zanimanja.

Tuja industrija je razstavila obilo število lesno obdelovalnih strojev, za katere vlada tudi precej zanimanja. Razstavljenih je tudi večje število raznih strojev za izdelovanje testenin, kakor tudi pomožni stroji pekarske obrti. Razveseljivo je, da se naši pekarski obrtniki kaj živo zanimajo za tovrstne stroje, ki bodo v higienskem in zdravstvenem oziru mnogo koristili.

Tudi za poljedelske stroje je živahno zanimanje in so nekatere domače trdnice ter nabav-ljalne zadrage sklenile več kupčij.

Ustanove pa se sliče organizacije v središčih vseh banovin in se naknadno včlanijo v unijo, katere sedanji predsednik je bivši zunanji mi-nister dr. Momčilo Ninčič, podpredsedniki pa predsedniki organizacij v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, kakor določajo pravila. Omenjene tri sekcije imajo v predstavitelstvu jug. unije vsaka 5 delegatov, dočim bodo ostale sekcije zastopane po 1 delegatu.

Prečistana pravila ljubljanskega društva so bila od navzočih soglasno odobrena, nakar so se vršile volitve in je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: dr. Gosar Andrej, univ. prof. in minister n. r.; podpredsednika: dr. Dolenc Me-tod, rektor Univerze, dr. Ravnihar Vladimir, advokat. Tajnik: dr. Majaron Ferdinand D., advokatski prip. Blagajnik: dr. Slokar Ivan, gen. ravnatelj Združne gospodarske banke. Odborniki: dr. Benkovič Ivo, advokat, dr. Böhm Ludovik, ravnatelj Trg. akad. v p., dr. Breje Janko, advokat, dr. Cankar Izidor, dekan fil. fakultete, dr. Vidmar Milan, prorektor Univer-ze, dr. Windischer Fran, gen. tajnik Zbornice TOI, dr. Perné Ivan, šef odeska za Društvo Narodov v zunanji ministrtvu, dr. Vladimir Grossmann, adv. prip., dr. Janko Golias, tajnik zunanji ministrtva. Revizorji: Avsenek Ivan, industrijalec, dr. Božič Mirko, gen. ravnatelj Kranjske hranilnice, dr. Slavič Matija, univ. profesor.

Trgovski kolegij v Celju

Celje, 4. septembra.

Mesto Celje nikakor ne zaostaja za Ljubljano in Mariborom v trgovini in poslovnem življenju. Kaj veliko je število celjskih trgovcev, ki za-lagajo z blagom vseh vrst ne samo mesto in njega okolico, temveč tudi vso Savinjsko dolino in kraje gori do Slovenske Bistrice in doli do Brežic. Nekatere celjske trgovine pa razpošiljajo po vsej Jugoslaviji tja dol do Skoplja. Dva trgovska gremija poslujeta tukaj, eden za mesto, drugi za srece Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah! Dvorazredna državna trgovska šola je tu, za številni trgovski naraščaj pa trgovska na-daljevalna šola. Vse te trgovske ustanove pa nimajo doslej niti skupnega doma, niti sicer pripravnih prostorov. Pred kratkim dograjeni Trgovski dom v Ljubljani je spoznil med agil-nimi in uvidevnimi celjskimi trgovci zamisel po ustanovitvi sličnega doma v Celju. Ta dom naj bi se imenoval »Trgovski kolegij« in naj bi služil sledečim namenom. Predvsem bi se v njem nastanila dvorazredna državna trgovska šola, ki sedaj uživa gostoljubnost mestne osnov-ne šole, iz katere se bo morala prej ali slej iz-seljiti. Osnovna šola težko pogreša prostore, ki jih je odstopila trgovski šoli in ko so za sled-njo tudi nedovoljni in neprimerni. Obstoj pa velika nevarnost, da se v slučaju odpovedi trg. šola v Celju ukine, kar bi bila neprecenljiva škoda za trgovski življenj ne samo v Celju, tem-več tudi v njega daljni okolici. Prostor bi tam dobila trgovska nadaljevalna šola, ki je sedaj nameščena v meščanski šoli. Seveda bi se v kolegiju pripravili tudi prostori za vse trgov-ske organizacije tako trgovcev kakor tudi trgov-

skih nameščencev. Veliko pridobitev bi pa po-menila zamisel, v kolegiju ustanoviti internat, ki bi služil kot stanovanje otrokom onih trgov-cov, ki posejajo trgovsko šolo ter nadaljevalno šolo. Stanovali bi pa tam tudi gojenci obeh šol, katerih starši niso trgovci, kakor bi se v za-vod sploh sprejemali gojenci vseh celjskih uč-lišč. Pomanjkanje dijaškega iternata je v Cel-ju sploh celo občutno in je skrajni čas, da se tak zavod ustanovi, saj smo do prevrata imeli v Celju internat, ki je bil sicer voden popolno-ma v nemškem duhu, zato pa bi sedaj bila naj-lepša prilika za internat, v katerem bi se mla-dina vzgajala v jugoslovanski ideologiji. Intern-at bi gradili po najmodernejših pridobitvah higijene in pedagogike, imel bi velike dvorane, kopališče z bazenom, vrt na strehi hiše i. dr. Za uresničenje te velike in koristne ideje je zasigurana podpora obeh celjskih občin, mno-gih trgovskih institucij — kakor tudi zbornice — pa tudi država bi znatno prispevala k grad-nji poslopja, v katerem bi se nahajala državna trgovska šola.

V torek popoldan so se v posvetovalnici Mestne hranilnice sestali interesi za ta ko-legij. Zastopnike so poslali mestni gremij trgovcev v Celju, gremiji iz Laškega, Konjice in Slovenjgradca, Zveza trgovskih gremijev, Trgovsko bolnišnico in podporno društvo. Mestno občino ter okoliško občino sta zastopala oba župana, Zbornico za TOI njen referent, trgov-sko šolo pa ravnatelj. Vodil je sestanek pred-sednik sreskega gremija trgovcev v Celju. Na sestanku se je sklenilo ustanoviti pripravljalni odbor za ustanovitev društva »Trgovski kolegij v Celju«, ki bo vso akcijo vzel v svoje roke.

Tlakovanje ulic v Celju

Celje, 4. septembra.

»Jutro« štev. 201 z dne 30. avgusta t. l. poroča med dnevnimi novicami »Iz Celja«, da se dela pri obnovi tlaka na Krekovem trgu brez potrebe zavlačujejo ter da je temu baje kriva mestna občina, ki je določila za dovršitev del 6-mesečni termin. K predstoječemu naj sledi sledeče pojasnilo:

Tlak na Krekovem trgu se obnavlja iz kal-drminskega fonda, ki se je nabral pri bivši sa-mostojni carinarnici v Celju.

Za izvršitev tega tlaka je naprosila mestna občina ministrtvo financ v februarju 1925. in v aprilu 1926. na podlagi nove urdbe o kaldrmini pa ponovno v juniju 1928. Na temelju prošeni in mnogih intervencij je končno uspelo dose-šči angažiranje potrebne vsote ter je došla gradbena direkcija v Ljubljani nalog za raz-pis licitacije, ki se je vršila dne 19. novem-bra 1929. pri navedeni direkciji. Termin od 6 mesecev je bil po direkciji določen očitno v dobri veri, da bode licitacija v normalnem času od nekaj tednov odobrena ter se bode lahko delo izvršilo v zgodnji pomladi, v aprilu in maju, kajti jasno je, da se v mesecih od de-cembra do marca ne da niti betonirati, niti asfaltirati. Da je pa bila licitacija po mnogih intervencijah odobrena šele 21. junija 1930., ne zadene krivda niti najmanj mestne občine.

Gotovo pa je, da podjetnik ne bo izbral tega slučajno dolgega termina, ker bi bilo to zara-di mnogo večjih režijskih stroškov proti nje-govemu interesu. Faktično je začel podjetnik z rušenjem tlaka pred pošto dne 21. julija, a z betoniranjem dne 19. avgusta t. l. Slednje bodo dovršili najpozneje do 6. septembra. Ra-bil bo torej za ta dela skupno 6 tednov. Res je sicer, da bi bila navedena dela izvršljiva pri forsiranju tudi v 3 tednih, vendar pa je treba vpoštevati skoro nepretrgano 14-dnevno deževje, ki je delo zelo oviralo, ter bi bilo for-siranje v deževnem vremenu v materialno ško-do podjetnika.

Da podjetnik še ni začel z asfaltiranjem, je popolnoma pravilno, kajti pred namestitvijo komprimiranega asfalta mora biti beton do-voljno trden, to je, biti mora pravilno štiri, naj-manj pa 3 tedne star.

Asfaltiranje bo trajalo kakih 10—12 dni ter bodo vsa dela dovršena okoli 20. septembra, torej skupno v 2 mesecih, kar je za dela v tem obsegu popolnoma normalno.

Nesreče in nezgode

53 let stari Šuštar Ivan, posestnik v Kamniku pri Borovnici, je pred dnevi nakladal hlode. Ne-sreča je hotela, da mu je hlood padel iz roke na nogo in mu jo zlomil. — 45 let stari Lavtižar Ivan, voznik iz Podkorena pri Kranjski gori, je 3. t. m. vozil z gozda debila. Nesreča je hotela, da je padel in si zlomil desno nogo. — Poštni sluga Prestolnik Valentin je 28. avgusta padel s kolesa in si poškodoval desno nogo v kolku. — Sin vpokojenega uradnika Martin Vrančič se je igral včeraj z otroci s kamenjem. Velik ka-men mu je padel na levo nogo in mu jo je zlomil. — Brezposelni delavec Čopar Ludvik je pomagal na kolodvoru razkladati neke stroje. Po neprevidnosti je prišel z desno roko med stroj in vagon. Zmeškalo mu je roko v dlani. — 18-letnemu rudarju Maru Alojzu je vagon v rudniku Krmelju slisnil prsa in mu zlomil hr-btenico. Njegova poškodba je zelo težka. Vse ponesrečence so včeraj prepeljali v ljubljansko bolnico.

Iz obupa v vodo

Včeraj je povzročila veliko razburjenje na Ljubljani blizu mestnega kopališča neka ne-srečnica, ki si je hotela končati življenje. Samo-morilna kandidatinja je Valerija S., žena kle-parskega pomočnika pri trdnici Korn. Stanuje v mestnih barakah na Tržaški cesti. Z možem

in otroci živi v bedi in pomanjkanju, kar je bil vzrok, da je obupala. Prebivalci mestnih barak so njeno namero pravočasno opazili in jo po-tegnili nezavešno iz Ljubljane ter poklicali rešilni avto, ki jo je odpeljal v bolnico. V bol-nici je prišla k sebi in je izven nevarnosti.

Nesreča pri spravljaju žita

Mali posestnik in vpokojeni rudar Matija Prašnikar je 2. t. m. v Trbovljah spravljaj žito na skedenj. Pri tem mu je spodrsnilo ter je str-moglavil na tla ter zadobil težke notranje poškodbe. Včeraj so ga pripeljali z vlakom v Ljubljano in z rešilnim vozom z glavnega kolo-dvora v bolnico. Zdravniki so ugotovili, da je njegovo stanje zelo resno.

Požar v Krčevini

V sredo je po 16. uri pri posestniku Zupanu v Vinarjah nastal požar, ki je popolnoma upe-pilil leseno stanovanjsko hišo. V hlevu, ki je bil prizidan k hiši, so zgoreli dva prašiča in ena krava. Gospodinja je rešila 1 prašiča, pri tem pa se je sama občutno opekla. Ogenj je nastal v odsotnosti domačih, zaradi tega sumijo, da je bil podtaknjen. Mariborski gasilci niso mogli ničesar rešiti, ker na griču, kjer je stala hiša, ni bilo vode. Škoda je krita le z znatno zavarovalnino.

Zmeškalo se mu je

Poljčane, 4. septembra.

55-letni posestnik in sodar A. Lešnik iz Be-le nad Poljčanami je šel v ponedeljek že zgo-daj jutraj po listje v Zalokarjev gozd, kjer je bil že nekaj časa za oskrbnika. Proti poldnev-u se je vrnil domov ter odšel nato po kratkem odmoru drugič v gozd. Navzlic temu, da ga malo dolgo ni bilo domov, spočetka domači niso slutili nič hudega, misleč, da se je med potjo v razgovoru s sosedi kje zakasnil. Proti večeru pa ga je le šel sin iskat. Ker na klice ni dobil odziva, je začel iskati po tleh, če ni morda oče kje zaspal. Vendar očeta ni našel, pač pa njegove čevlje in kmalu nato klobuk. Ko pa se je ozrl še nekoliko dalje, pa tudi njega — višječega na buki. — Nepopisna je bila žalost doma, ko so zvedeli o nesrečnem koncu očeta, ki zapušča nad 90-letno mater, ženo in dva otroka. Pokojnik, ki je bil pame-tem in povsod čislani gospodar, je storil ta korak prav gotovo v hipni zmedenosti. Zato so mu tudi zvonili in ga dostojno pokopali. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi in vsem se je videlo, kako iskreno sočustvujejo z nesrečno družino.

Roparski napad pri belem dnevu

Gdč. Avrelija Bedrač, blagajničarka v trgo-vini Wogg, se je preteklo nedeljo ob 3. uri po-poldan z neko štiriletno deklico sprehajala v Zavodni za Confidentijevo gostilno ob Voglajni. Tedaj ji je prišel nasproti neznan moški in jo nenadoma zagrabil za roko ter jo začel daviti za grlo.

Gospodična se je onemogla zgrudila, neznanec pa ji je hotel odtrgati njeno zlato ovratno veri-žico, kar mu pa ni uspelo, ker sta tedaj prišla mimo dva gosпода z neko gospo, ki sta tekla za napadalcem, dočim se je gospa potrudila z onemoglo gospodično. Gospodična je bila tako razburjena, da je pozabila vprašati gospo in gosпода za njih imena in se je sama vrnila v mesto. Policiji pa je prijavila ta napad šele v sredo, tako da je zasledovanje napadalca ote-ženo. Zato pozivlja policija gospo in ona dva gosпода, da se naj potrudijo na policijo, kjer bi mogli podati natančnejši osebni popis na-padalca.

Iz železniške službe

Postavljeni so za uradnika II. kategorije, V. skupine: Hrovatin Franjo, prometni uradnik, Škofja Loka; za zvančiče II. kategorije, III. skupine: Grzetič Rudolf, skladiščni desetar, Ra-kek; Drev Franc, premikač, Ljubljana glav. kol.; Topolšek Stefan, tovorni sprevoznik, Ljubljana glav. kol.; Jurič Viktor, kurjač, kurilnica Maribor; Jančič Martin, kretnik, Velenje; Verščaj Frančišek, kretnik, Mirna; Drnovšek Anton, tovorni sprevoznik, Ljubljana glav. kol.; Pleteršek Jožef, kretnik, Tezno; Maselj Frančišek, tovorni sprevoznik, Zidani most; Pavlin Franc, premikač, Zi-dani most; Znidaršič Martin, kretnik, Zidani most; Jernejčič Franc, tovorni sprevoznik, Rakek; Greifoner Franc, tovorni sprevoznik, Zidani most; Selič Adolf, nakladnik, Zidani most; Žižek Franc, skladiščni desetar, Maribor glav. kol.; Mehle Alojzij, tovorni sprevoznik, Ljubljana glav. kol.; Štukelj Josip, čuvaj proge, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga; Blažina Stjepan, čuvaj proge, progovna sekcija Novo mesto; za služitelja II. skupine: Stelcer Frančišek, pisarniški sluga, Maribor glav. kol.

Upokojeni so zvančiči II. kategorije, I. sku-pine: Jernejčič Anton, čuvaj proge, progovna sek-cija Maribor glav. proga; Sajher Franc, čuvaj proge, progovna sekcija Maribor glav. proga; Vo-grine Ivan, čuvaj proge, progovna sekcija Zidani most; Gerdina Anton, čuvaj proge, progovna sek-cija Ljubljana glav. proga; Čepon Jakob, čuvaj proge, progovna sekcija Ljubljana glav. proga.

„Jugoslovan“

se nareča v Ljubljani v Gradišču 4 (polec Nunske cerkve), telefon št. 30-68.

Ustanovitev ljubljanske sekcije panevropske unije

Kakor je poročal naš list že 15. junija, so sklenili pristaši panevropskega pokreta v Ju-goslaviji osnovati svoje mestne organizacije in državno zvezo. V sredo se je vršil v dvorani Zbornice za trgovino in obrt ustanovni občni zbor ljubljanske organizacije panevropske uni-je v kraljevini Jugoslaviji.

Ob prisotnosti večjega števila uglednih oseb iz naših intelektualnih krogov je otvoril zbor minister n. r. g. dr. Andrej Gosar in v kratkem govoru povdaril pomen in cilj novega društva, ki se bo po svoji moči prizadevalo, razviti čim večjo aktivnost v prid panevropske ideje.

Nato je g. dr. Ferdinand Majaron referiral o pripravah za ustanovitev društva, za kar sta dala prvo pobudo gg. univ. prof. dr. Luk-man in konservator dr. Stelč. Omenjena gos-poda sta se udeležila prve konference jugo-slovanskih pristašev panevropske unije, ki se je vršila v Zagrebu 6. maja t. l. in na kateri je bil izdelan načrt pravil jugoslovanske pan-evropske unije. Na podlagi zagrebških sklepov se je vršila začetkom junija v Beogradu usta-novna skupščina jugoslovanske unije, kateri je prisostvoval dr. Ferd. Majaron kot zastopnik pripravljalnega odbora ljubljanske sekcije. Beograjska, zagrebška in ljubljanska organiza-cija so članice — ustanoviteljice jug. unije.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

5. septembra, petek: Zaprt.

6. septembra, sobota: Glavni dobitok. — Izven. Ljudske cene.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

5. septembra, petek: Zaprt.

6. septembra, sobota: Hasanaginica. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika. Izven. Ljudske cene.

7. septembra, nedelja: ob 16. uri: Skrivnost sv. maše. Izven. Ob priliki misijonskega kon-gresa.

8. septembra, ponedeljek: ob 20. uri: Skrivnost sv. maše. Izven. Ob priliki misijonskega kongresa.

»Hasanaginica« v ljubljanski operi. V soboto 6. t. m. se poje Safranek-Kavičeva opera Ha-sanaginica, ki je bila v lanskoli sezoni tako topla sprejeta s strani kritike in občinstva. Izredno močna drama je dobila v Safraneku odličnega komponista, ki je srečno združil besedilo z glas-bo. V »Hasanaginici« so zaposlene naše najboljše moči, naslovno vlogo poje gospa Thierry, Hasanaga g. Križaj, Kadija g. Vičar, Pintorovič bega g. Grba. Dalje sodeluje v drugih vlogah: ga. Ribičeva, gdč. Španova in Ramšakova ter gg. Janko, Perko in drugi. Opero dirigira ravnatelj Polič. Ta predstava je slavnostna v pro-slavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Začetek točno ob 20. uri.

Vse šolske potrebščine in knjige

priporoča **M. Tičar, Ljubljana**

Selenburgova 1 in Sv. Petra 26

877

Dnevne vesti

— Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra dne 6. t. m. se proslavi v vsej državi na svečan način. V ta namen bo ta dan ob 10. uri v tukajšnji stolni verki Sv. Nikolaja pontifikalna maša, po kateri se bodo opravile svečane molitve. V pravoslavni kapeli je isti dan slovesno blagodarjenje ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri. Slovesne službe božje se udeležijo vsi državni in samoupravni uradi po svojih zastopnikih. Na državnih in samoupravnih poslopih bodo razobešene državne trobojnice. Med službo božjo bo pred stolnico in pravoslavno kapelo postrojena častna četa, zvečer dne 6. septembra t. l. pa se vrši baklada z vojno muziko.

— Naša nova letalska matična ladja. V Boko Kotorsko je priplula nova ladja jugoslovanske mornarice, ki je matična ladja za letala.

— Povratek naših letalcev iz Poljske. Včeraj se je vrnila iz Poljske preko Prage naša letalska skupina, ki je zmaga leta na letalskih tekmah Male Antante.

— »Grof Zeppelin« pride oktobra v Jugoslavijo. Kakor poročajo iz Friedrichshafna bo »Grof Zeppelin« odplul 7. in 9. oktobra na potovanje po Balkanu. Letel bo predvidoma tudi nad Zagrebom.

— Poziv Jugoslovanske lutkarske zveze v Ljubljani. Pripravljali odbor Jugoslovanske lutkarske zveze poziva vsa društva, posameznike ljubitelje lutk in lutkovne umetnosti, da se takoj javijo na naslov: Jugoslovanska lutkarska zveza. Boris Orel, Ljubljana, Jugobanka. — To je v interesu društev in posameznikov, ki imajo lutkovna gledališča, in pa v interesu definitivne organizacije zveze. Prosimo vse pokrajinske liste, da to kratko notico pretiskajo v svojem uglednem dnevniku ali tedniku.

— Dijaški dom Kočevje ima kot internat srednješolske omladine še nekaj prostih mest. Celoletna oskrba Din 6750.—. Gojenci morajo biti dijaki kočevske državne realne gimnazije. Ta ob zakonitih pogojih mora sprejeti dijake iz srezov Cabar in Kočevje, iz drugih srezov jih pa lahko po svojem prostem prevdaru po razpoložljivem prostoru. Interesentje naj se pravočasno javijo na Dijaški dom, Kočevje.

— Izšla je nova številka »Romana«, tednika za vse. Dobi se v vseh trafikah po 2 Din. Četrtno stanje 20 Din. — Uprava: Ljubljana, Breg št. 10.

— Ciril Metodova skupščina se vrši dne 8. septembra v Ribnici. Odhod vlaka iz Ljubljane ob 7.15. uri zjutraj, povratek iz Ribnice ob 6. uri zvečer, prihod v Ljubljano ob 9. uri zvečer. Kdor želi se udeležiti skupnega obeda (20 Din), naj takoj javi C. M. podružnici v Ribnici po dopisnici. 372

— Mesto brzojavnih pozdravov na Ciril Metodovo skupščino v Ribnici se naj pošilja kakor dar družbi po pošti nakaznici ali položnici (ček-konto 10.434). 373

— Abiturijentom II. drž. gimnazije v Ljubljani iz leta 1905. naznanjam, da je radi beograjskih svečanosti praznovanje 25-letnice maturo, ki je bilo odredeno na 7. in 8. t. m., preloženo na soboto zvečer 20. in nedeljo 21. septembra t. l. — Dr. Vrtačnik Alojzij. 378

— Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani oddaja sobe v domu Franje dr. Tavčarjeve v krasnem morskem kopališču — Kraljevi — postelja 10 Din dnevno. Pojasnila daje g. M. Gašperlinova, Gregorčičeva ulica 7, I. nadstr. od 3.—4. ure popoldne. 374

— Blagoslovitev nove motorne brizgalne. V nedeljo 7. septembra 1930. vsi na Sela-Sumberk! Tam bo prostovoljno gasilno društvo blagoslovilo svojo novo motorno brizgalno. Z blagoslovitvijo je združena tudi ljudska veselica s prost zabavo. Blagoslovitev se vrši ob 10. uri popoldne. Mogoča je tudi avtomobilna vožnja — priporočljiva je smer preko Stične, Zagradca na Sela-Sumberk. Ker se v neposredni bližini vasi nahajajo razvaline nekdanjega gradu Šumberk, pridite vsi, da si obenem ogledate tudi to zgodovinsko znamenitost.

— Za boljše zveze med nami in Španijo. VSplit sta dospela grof Amadeo Maristany, predsednik »Hispano-Jugoslave« S. A. v Barceloni in Ivan Kružič, naš konzul na Kanarskih otokih in član uprave »Hispano-Jugoslave«. Prišla sta, da proučita možnost boljšega razvoja zvez med Jugoslavijo in Španijo.

— Otroci avstrijskih invalidov na našem morju. V Split je prišlo okrog 100 otrok avstrijskih invalidov, ki so odšli v okrevališče avstrijskih invalidov v Podgori. Vsakega 1. v mesecu se izmenja po ena skupina od 100 otrok v avstrijskem invalidskem domu v Podgori. Otroci ostanejo navadno po mesec dni tu.

— Zborovanje veterinarjev. JUV sekcija Dravske banovine, v katerem so vključeni živinodržavniki na teritoriji Dravske banovine, priredi strokovno zborovanje v nedeljo, dne 7. septembra ob 9. uri popoldne v prostorih Državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, Lipičeva ulica 2.

— Pod vlak se je hotela vreči. Neki stražnik je v Zagrebu rešil neko nesrečnico, ki se je hotela vreči pod vlak. To je neka 30-letna Ljuba Cvrtilo, ki je prišla že večkrat v roke policiji zaradi nemoralnega življenja. Stražnik jo je komaj zadržal, ko je kričala: »Hočem umreti!« in planila proti drvečemu vlaku.

— Mamutovo kost so našli. Pri oranju njive sta v Leskovcu našla dva kmeta veliko okamenelo kost. Ugotovili so, da je kost mamutova. Izročili jo bodo Narodnemu muzeju v Beograd. Zanimivo je, da je bila kost samo 30 cm pod zemljo.

— Cigan je prodal ženo za 100 Din. Na sejm v Derventi je prišel pred dnevi tudi cigan Mijo Zebić s svojo lepo ženo Bademo, v katero se je mahoma zaljubil neki Karić iz Zenice in vprašal cigana, za koliko mu jo proda. Zebić je ženo prodal za — 100 Din. Pogodbo sta podpisali dve priči. Karić se je s ciganko takoj oženil, že naslednji dan mu je pa pobegnula, češ, da ji novi gospodar ni po godu. Pa tudi k staremu se noče več vrniti.

Ljubljana

Petek, 5. septembra 1930., Lavrencij; pravoslavni: 23. avgusta, Nedelja.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

*

■ Nova zastava Triglavskega polka. Dne 9. septembra ob 10.06. uri bo dospela v Ljubljano nova zastava 40. triglavskega pešpolka. Vsa ljubljanska garnizija bo novo jugoslovansko zastavo svečano sprejela na glavnem kolodvoru.

■ Spored koncerta Slovenskega glasbenega društva »Ljubljana« v soboto 6. septembra ob 20. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Sodelujejo: G. ravnatelj stolnega kora mons. Stanko Premrl (orglje), operni tenor Jože Gostič in celotni društveni mešani zbor. — Dirigent: dr. Anton Dolinar. Uvodna beseda. 1. Bach: Alla breve, 2. Martini: Fantazija, 3. Palestrina: a) Super flumina Babylonis; b) O bone Jesu, 4. Ravanello: Trenodia, 5. Reger: Ave Maria, 6. Orlando Lasso: Peti spokorni psalm (nekaj oddelkov), 7. Springer: Večer na Golgoti, 8. Nowowiejski: Dumka, 9. Gigont: Marche religieuse, 10. Henschel: Jutrnanja himna, 11. Adamič: Jutrnanja pesem, 12. Goler: Jubilante. Vstopnice od 20 do 3 Din, v predprodaji v Unionski trafiki in na dan koncerta pri obeh vhodih v cerkev.

■ Aretirana sta bila včeraj Ilaš Andrej in Lančner Karel, ki sta se v Kolodvorski ulici v pijanosti sporekla s svojim tovarišem Viljemom Peterlinom in mu prizadejala težke telesne poškodbe. — Aretiran je bil tudi Vondina radi vlačuganja in Zagor Franc iz Iške vasi radi razgrajanja v pijanosti pred Turkovo štalo, na Komenskega ulici, kjer je z vilami grozil mimoidoščim.

■ Tatvine. Neznani tat je ukradel Otrin Marjeti iz Grahovega 300 Din, medtem ko se je mudila v kuhinji pri svoji znanici, neki delavici v Zgornji Šiški, pri kateri je to noč prenočevala, denar pa ta čas pustila v prazni sosedni sobi. — Pravtako je neznan storilec odnesel Kavčič Barbari v Mostah, Društvena ulica 23, 310 Din iz omare v nezaklenjeni podstrešni sobi.

■ Policijski drobiž. Tekom včerajšnjega dne je bilo prijavljenih 9 prestopkov cestnega policijskega reda in 11 prestopkov predpisov o avtomobilski vožnji.

Maribor

Someščani!

Danes v petek 5. t. m. zvečer t. j. na predvečer rojstnega dne Njeg. Vis. prestolonaslednika Petra ter na predvečer zamenjave polkovnih zastav naše vojske bo po mestnih ulicah v znak radosti mestnega prebivalstva patrijičen spreved. Letošnji rojstni dan prestolonaslednika Petra bo za našo državo zgodovinskega pomena, ker dobijo vsi naši jugoslovanski polki nove zastave, pod katerimi se bodo odsej borili za svojo domovino.

V torek prispe z vlakom ob 11.36 iz Beograda v Maribor zastava našega domačega mariborskega polka ter bo na postaji svečan sprejem nove zastave. Prosimo vse prebivalstvo mesta Maribora, da v znak svojega veselja nad temi slovesnimi dogodki okraši svoje domove z zastavami ter da se v čim večjem številu udeležijo povorki danes zvečer ter slavnostnega sprejema zastave v torek dopoldne.

V nedeljo 7. t. m. bo v Mariboru kongres jugoslovanskega narodnega delavstva, katerega se udeležijo delegati iz vse Jugoslavije, pa tudi iz Češkoslovaške in celo westfalski Slovenci. Vabimo prebivalstvo, da obdrži svoje hiše tudi ob tej priliki okrašene z zastavami.

Načelnik dr. Juvan s. r.

m Na praznik 8. t. m. bodo trgovine v Mariboru odprte samo dopoldne. Popoldne bodo zaprte.

m Zastopniki tiska pri Dupleškem mostu. Včeraj dopoldne so si na povabilo načelnika mariborskega okrajnega cestnega odbora g. Zebota ogledali zastopniki tiska novi most čez Dravo pri Dupleku. Delo naglo napreduje, tako da bo most še letos izročen prometu.

m Naposled! Občinski odbor predmetne občine Tezno je na svoji zadnji seji sklenil, da bo po svojih močih prispeval za gradnjo nove meščanske šole v Magdalenskem predmestju, ki je že skrajno nujno potrebna. Upamo, da se bodo temu sklepu pridružile tudi občine Pobrežje, Studenci in Radvanje.

m V Gornjo Radgono! Kdor se namerava v nedeljo 7. septembra udeležiti izleta na Sokolsko slavnost v G. Radgoni, naj s svojo prijavo ne odlaga na nedeljo, ko ni več mogoče dobiti nobenega avta. Vožnja v osebnem avtu 45 Din za osebo tja in nazaj, v tovornem 35 Din, kar je za polovico manje, nego v avtu, ki vozi vsak dan redno iz Maribora v G. Radgono in nazaj. Predplačnikom bodo sedeži zagotovljeni. Stojšča bodo izključena, ker zastirajo razgled. Prijave se sprejemajo v pisarni Nar. Odbrane v Nar. domu vsak dan od 18. do 20. ure. Odhod iz Maribora izpred Nar. doma točno ob 12., prihod v G. Radgono krog 14. ure. Odhod iz Radgone ob 20., oziroma po volji izletnikov tudi pozneje brez doplačila.

m Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave bo v času od 17. do vključno 19. septembra na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je brezplačen in traja dnevno od 9. do 12. ter od 14. do 17. ure. Udeležbo je javiti z dopisnico najkasneje do 16. septembra ravnateljstvu šole.

m Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Ivan Makar, železniški uradnik, in Olga Rojčeva; Jakob Bok, mizar, in Marija Majster; Franc Heinrich, bandažist, in Marjetica Voglarjeva; Rihard Gerbec, ključavničar, in Veronika Karner; Franc Pivko, usnar, in Anica Šeberlova; Karel Reismann, pek, in Jožica Kresnikova, ter Lojze Lisjak, gostilničar, in Elza Vračkova. Obilo sreče!

m Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu šte. 6 v A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30, v C razredu Din 14.30. Priглаšajte se! 316

m Izmera mesta. Dela pri novi izmeri mesta se bližajo koncu in bodo dovršena najbrže do 1. oktobra. Tako dobi Maribor nov in točen načrt. m Profesorjeva žica. V torek, ko so napenjali žice za Strohshneiderjeve produkcije, je privožen s Koroske ceste na Glavni trg kolestar Štefan Grah. Neka žica ga je pri tem prišla pod vratom in ga vrgla na tla. Dobil je lažje poškodbe na vratu in levem kolenu.

Gelje

* Odbor za svečan sprejem polkovne zastave. Kakor smo že javili, se vrne v torek 9. septembra ob 9.43 kmandant celjskega 39. pešpolka s častnim vodom vajakov iz Beograda, odkoder prinese s seboj novo polkovno zastavo. Da bi bil sprejem čim svečanější, se je ustanovil poseben odbor, ki bo organiziral vso slavnost. — Odbor, v katerem so zastopane vse vojaške in civilne oblasti ter društva in šole, je imel v sredo zvečer na magistratu sejo in se bo o sklepih obvestilo javnost v pozivu, da se naj vse mesto udeleži sprejema.

* Pred kratkim odkrile freske za prižnico v župni cerkvi je spomeniški konservator g. dr. Stelč iz Ljubljane včeraj fotografiral, nakar jih bodo zopet pokrili s leseno steno prižnice.

* Sportni dan v Gaberju. Ob priliki svojega sportnega dne v nedeljo 7. t. m. priredi S. K. Olimp prijateljsko tekmo na svojem igrišču s S. K. Olimp Vel. Gorica (Zagreb). V predtekmi nastopi S. K. Olimp rezerva proti S. K. Dobrna. Zvečer se vrši v dvorani Narodnega doma zabavni večer s plesom.

* Prodaja bukovine iz mestnega gozda. Mestna občina proda z mestnega gozda v Pečovniku vso za leto 1930 za posekanje določeno bukovino ter eventualno tudi količino za leto 1931, stoječo na panju. Prodaja se vrši dražbenim putem in so interesentom natančnejši pogoji na vpogled na uradni deski mestnega načelnstva.

* Požar v Arelinu. V sredo zvečer je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Sukolova, Ruska, ki se je pred leti v Arelinu pri Vojniku naselil. Prihitele so požarne brambice iz Gaberja, Vojnika in okoliških vasi. Kako je požar nastal ni znano. Škoda je sedaj, ko je večina poljskih pridelkov že spravljena, precejšnja.

* Malomarna nepazljivost pri vstopanju v vlak. V sredo popoldne, bi se na celjskem kolodvoru lahko zgodili dve večji nezgodi, da niso imeli udeleženci sreče. K vlaku, ki pelje v Ljubljano, je v zadnjem trenutku, dasi je vlak odpeljal precej pozneje kot ob določenem času, ker je moral čakati na dunajski brzovlak, prihitele starejša, z prtljago obložena usmiljenka. Samo prisotnosti sprevodnika se ima zahvaliti, da ni prišla pod kolesa. — Pol ure pozneje pa je skočila na mariborski vlak, ki tudi delj časa stoji, neka gospodična ter padla s stopnice, ki so jo sunile pod vagon. Manjkalo je samo nekaj centimetrov, da ni prišla z obema nogama pod kolesa, in jo je neki železničar hitro potegnil stran. Kljub vsem številnim nesrečam se ljudje ne spametujejo.

* Borza dela v Celju nujno potrebuje 7 konjskih hlapcev, 2 hlapca za živino, 1 pastirja, 4 poljske delavce, 1 lončarja, 1 pečarja, 1 steklarskega pomočnika, 1 vrtnarja, 1 kovača, 3 mizarje, 1 sedlarja, 1 tapetarja, 3 čevljarje, 1 mlinarja, 1 peka, 1 raznašalca kruha, 1 opekar, delavca, 3 zidarje, 2 črkoslikarje, 1 strojnika, 1 trg. poslovodjo, 12 vajencev; za Francijo 50 rudarjev, 10 stavb. in 10 strojnih ključavničarjev, 10 elektromehaničarjev ter 25 tesarjev. Na-

dalje 17 kmečkih dekel, 1 pletilko, 1 navijalko, 4 šivilje perila, 2 šivilje konfek. oblek, 6 kuharice, 7 natakarice, 1 hotel. sobarico, 2 kuh. služkinji, 3 trgovske pomočnice, 1 navadno delavko, 17 služkinj, 3 sobarice, 1 perico, 5 varušek, 1 orož. kuharico, 1 servirko, 2 vajenki.

Seja magistratnega gremija

Ljubljana, 4. septembra.

Danes ob 5. uri popoldne je bila v mestni posvetovalnici seja magistratnega gremija s 4 poročili.

Po predsedstvenem naznanilu se je sklenilo kupiti od slikarja Franca Kralja znano njegovo sliko Ljubljane za Din 8.000.—.

Sledilo je poročilo mestnega obrtnega referenta. Ugodilo se je prošnji Nežike Štular za koncesijo oddaje kave, čaja, mleka in brezalkoholnih pijač za sedeže goste.

Ravnatoko se je ugodilo prošnji bratom Rus za krajevno pravico za izvrševanje kavarniške obrti na Bleiweisovi cesti.

Neži Kukman, ki je prosila za dovolitev sezonske restavracije za alkoholne pijače za sedeže goste na velesejmskem prostoru, je bila prošnja zavrnjena. Odložena pa je bila prošnja Matevža Krušiča, ki je prosil za krajevno pravico za gostilno v Knezovi ulici v Šiški.

Tretje je bilo poročilo mestnega gospodarskega urada. Metka in Lojze Krašovec, najemnika gostilničarskega paviljona na Gradu, sta prosila, naj se jima dovoli zgraditi na paviljonu 5 m širok preidek. Njuna prošnja se je za enkrat odložila.

Tvrdka Medič & Zankl je vložila prošnjo za dovoljenje, da sme uporabljati ljubljanski mestni grb za zaščitni znak za cinkovo belilo. Tej prošnji se je ugodilo pod gotovimi pogoji. — Tvrdka mora predložiti tudi načrt za znak. — Aloma Company so dovolili še en reklamni kiosk na Vodnikovem trgu.

Po poročilu mestnega gradbenega urada o oddaji del za naprave ograje ob stanovanjski koloniji na Vodovodni cesti so se poverila zidarska dela stavbni tvrdki Saksida, tesarska dela Josipu Kregarju, plesarska pa tvrdki Hlešč. Predlog glede oddaje del za napravo okoli cerkve sv. Jožefa je bil odložen.

Dovoljenja za osem novih hiš

Po poročilu mestnega gradbenega upravnega referenta so dobili stavbno dovoljenje za gradbo novih hiš: g. Urh Maks za gradnjo enonadstropne hiše v Gubčevi ulici, g. Legat Janez za enonadstropno hišo v Staničevi ulici, ga. Pinterič Marija za enonadstropno hišo v Aleševčevi ulici, Pekovsko društvo v Ljubljani za gradnjo trinadstropne hiše za artilerijsko vojašnico, Žitnik Franc za enonadstropno hišo v Beljaški ulici, Kolbezen Jože za enonadstropno hišo v Jarnikovi ulici, profesor Kune Karel za enonadstropno hišo v Postojnski ulici, dr. Kranje Milko za gradnjo enonadstropne hiše v Brliški ulici. — Za prizidave, gradnje manjših objektov in za kanalizacije je dobilo dovoljenje še devet drugih strank.

Dovoljenja za uporabo hiš so pa dobili: Mihaela in Ivanka Sušelj, Ivan Kune, Marija Bergant, Josip Modic in Franc Baloh.

Po raznošerostih je bila seja magistratnega gremija zaključena.

Naznanjam, da otvorim

6. septembra 1930

zobni atelje

na Bledu

Grajska cesta 182

Bruckner Lambert

Krško

Očma je udaril po glavi in mu razbil lobanjo. 24-letni Ivan Romih je v torek prišel iz Gorice, obč. Cerklje, k očmu Francu Bračunu, kolarju v Leskovcu. Fantu je očital, da mu je vzel neki les in ga prodal. To je fanta tako ujezilo, zgrabil je vozno ročico in z njo udaril očma toliko po glavi, da se je ta pri priči zgrudil.

Krasno vreme pridno pomaga sušiti in spravljati otavo. Fižol je v stiski za mokroto, sicer pa kaže dobro.

Stanovinske krize ni v Krškem..., vendar ne dobi drž. uslužbenec stanovanja. Proti Zidanemu mostu in menda še kam drugam se vozijo in he dajo še vedno domov.

Na pomoč — gasilce. Aliki Podlog! Iz Krškega se vije lepa banska cesta mimo Leskovca in v dobri uri prijaznega izprehoda, na desni si položeno dvigajočih vinskih gorc in nanizanih bramek in zidanicami ob vrhah, pod njimi s sladko zorečim grozdem ter tu in tam v podnožju iz sadnih nasadov, kukajočimi ličnimi domci na levi prostranega krškega polja, pestro za v morju cvetoče ajde, belo kot v snegu, privede izprehod v Veliki Podlog. Od drž. ceste Novo mesto—Brežice se odcepi pri Sv. Križu cesta na levo, od koder tudi ni več kot eno uro hoda. — Agilno gasilsko društvo, staro že 2 leti, si je nahanilo toliko v tej dobi, da zamore v nedeljo po 10. maši blagosloviti motorno brizgalno, prvo tako na krškem polju, kupljeno v Zagrebu, pripravljeno za dvojce cevi pri požaru. Društvo šteje kakih 20 fantov in moštva iz Vel. Podloga, Pristave, Mraševega, Gorice in sosednih vasi.

Kamnik

Sportne vesti. V dne 7. in 8. septembra proslavi vodilni sportni klub vsega Kamniškega okraja agilni domžalski SK Disk 10-letnico svojega obstoja. SK Disk je edini gorenjski sportni klub, ki je uveljavljen v ljubljanskem nogometnem podsvetu in ki je že sodeloval pri tekmah za prvenstvo province. Za Diskove barve nastopa tudi več kamniških sportnikov, zato pričakujemo, da bo udeležba Kamničanov na jubilejni proslavi precejšnja. Agilnemu reprezentantu gorenjskega sporta želimo ob njegovi desetletnici še obilo uspehov v njegovem delovanju!

Za novo osnovno in meščansko šolo. Občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da se glavna 100.000 Din, ki je bila svojčas naložena v posebni fond za nakup oziroma prezidavo bodoče mestne hiše, porabi za nakup zemljišča za zgradbo nove osnovne in meščanske šole. Eventualne pritožbe je vložiti najkasneje do 10. t. m.

Gasilska vaja. V sredo proti večeru so imeli naši gasilci po daljšem presledku zopet vajo v mestnem parku ob Gasilnem domu. Motorna brigada in cevi so v splošno zadovoljnost delovale brezhibno.

Poškodbe na motociklističnem izletu prejšnji teden ponesrečenega kamniškega trgovca g. Kemperla niso tako hude, kot se je prvotno mislilo. G. Kemperle se je že v torek zvečer sam vrnil iz bolnice.

Na svečanosti ob priliki izročitve novih polkovnih zastav je odpotovalo v Beograd 6 kamniških rezervnih oficirjev.

Koncert, ki ga je nameraval prirediti v soboto zvečer kamniški salonski orkester, je radi odsotnosti nekaterih igralcev preložen na soboto, 13. t. m.

Ploha. Po izredno lepem in vročem dnevu nas je v torek popoldne presenetila ponižna popoldanska ploha in prav prijetno ohladila soparno ozračje. Za repo in ajdo je bil dež pravi blagoslov, čeprav ga ni padlo veliko. Kopalci so se že zbal, da je s tem konec kopalne sezone, vendar je bil strah brez podlage, ker je že v sredo nastopilo zopet najkrajše vreme.

Strelsko družino v Kamniku je oblast pred tremi meseci razpustila, ker je imela za obstoj premalo članov. Kamniškemu dopisniku nekega ljubljanskega dnevnika pa to očitno ni znano, kakor kaže neka nedavno priobčena notica.

Skavtski občni zbor. Gamsov steg skavtske družine v Kamniku ima v nedeljo, 7. t. m. ob 11. uri v osnovni šoli svoj občni zbor z volitvijo novega odbora.

Kočevje

Pričetek pouka na gimnaziji. 14. sept. ob 8. uri bo otvoritvena služba božja, naslednjega dne v ponedeljek se pa prične redni pouk.

Divji prašiči. Kočevsko smatrajo vsi za pokrajino, kjer kar mrgoli divjih zverin: medvedov, volkov, divjih prašičev itd. Nekaterim se zdi, da se kar po glavnem trgu sprehajajo. Pa ni tako hudo. Priznati pa moramo, da jih je res nekaj. Kočevsko sresko poglavarstvo je dobilo že nekaj prijav iz bolj oddaljenih občin, da kmetom delajo ogromno škodo divji prašiči, ki jih je posebej v spodnjih krajih precej. Sresko poglavarstvo je ukrenilo potrebne korake, da zaščiti kmetom njihove borne pridelke.

Novo mesto

Razstava damskega krojnega tečaja v Novem mestu. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI je priredil tritedenski tečaj za damsko krojenje v Novem mestu. Po zaključku tega tečaja priredi v Rokodelskem domu v Novem mestu razstavo krojnih risb in sicer v nedeljo in ponedeljek popoldne. Vabijo se damske krojačice in pomočnice, pa tudi cenj. dame, da si ogledajo to zanimivo razstavo. Vstop prost.

Ribnica

Čebelarstva podružnica v Ribnici si je v letošnjem letu nabavila precej potrebnega čebelarkega orodja.

Litija

Osebnostna vest. Zapušča nas g. Ferdo Ludvik, odvetnik koncipient, službojujoč od 1. 1928 pri odvetniku dr. A. Vurzbachu v Litiji. Z njim izgubljamo Sokol zvestega in marljivega delavca, pri katerem je kot odbornik vršil funkcijo revizorja. Želimo mu v Ljubljani, kamor odhaja na novo službeno mesto, obilo zadovoljstva.

Razveseljev sklep. Učiteljsko litijsko osnovno šolo je soglasno sklenilo, da in corpore pristopi k Sokolu kraljevine Jugoslavije, v kolikor podednici že preje niso bili včlanjeni. Pozdravljamo ta sklep, ki bo v obilni meri poživl našega Sokola. Posnemajmo, kulturni pionirji v banovini!

Povečanje šolskega poslopja. V litijsko šestrazredno osnovno šolo prihaja vsako šolsko leto vedno več otrok. Letos izkazuje šolska statistika nad 300 šolarjev, za katere pa nima šola dovolj prostora. Meročajni činitelji se resno bavijo z načrtom o povečanju šole s tem, da bi prizidali šolskemu poslopiju še eno nadstropje. Kakor doznajemo, se bo to izvršilo še v letošnjem šolskem letu.

Poljčane

Tukajšnja podružnica SPD priredi to nedeljo svojo običajno poletno veselico v planinskem domu pri Flisu. Pri prireditvi igra godba »Drava« iz Maribora. Razen tega je na sporedu še petje (poje pevski odsek Čitalnice), drča, strelisce, bogati srečolov itd. Ker je čisti dohodek v prid kritja stroškov razglednega stolpa na Boču, je treba mlado in agilno podružnico, ki je postavila v tem letu kar tri postojanke (stolp, restavracijo in kočjo) na zelenem Boču, vsestransko podpreti.

Begunje pri Cerknici

Sportno-kulturna prireditev v nedeljo se je do bro obnesla. V lahki atletiki se je predvsem odlikoval Meden Lado (skok v daljavo 5'30 m, v višino 1'50 m, krogla 9'20 m).

Cvetje je jeseni. Na mladem sadnem nasadu g. Vidmarja je pognala jablana lep cvet. Vse kakor zgodaj.

Originalna tekma koscev

»Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Središču ob Savi, ki je eno najbolj agilnih društev pri nas, je na Veliki Šmaran dne 15. avgusta proslavilo svoj kmetijski praznik.

Vse Središče se je zbralo opoldne pred Sokolskim domom in razvila se je procesija kmet-

skih mož, žena, fantov in deklet. Kmetijski fantje na konjih so bili na čelu, za njimi so stopali kosci-tekmovalci, kolesarji in gostje.

Največje zanimanje je zavladalo za tekmo koscev. Sprevod jo je mahnil takoj na travnik, kjer sta goste pozdravila društveni predsednik g. Šavora in g. F. Gerželj iz Ljubljane v imenu »Zveze kmetijskih fantov in deklet«. Orisal je navzočim cilje in pota ter miselnost kmetijskega pokreta, ki je danes državni pokret.

Po vsem tem se je pričela tekma koscev. Kose so zapele, napele so se krepke mišice fantov-tekmovalcev, otava je padala in redi so se vrstili. Samo eno vprašanje je šlo od ust do ust: kdo bo zmagal? Pa to bo odločila komisija.

Po tekmi so se fantje kosali — s kolesi na

Anton Jurjašević, ki je najlepše pokosil odmerjeni mu pas na travniku. Dobil je nagrado: garnituro za kosca.

Drugo nagrado je dobil Anton Dečko, tretjo Janez Movič, četrto Jaka Raušl, peto France Golob, šesto Konrad Lončarič, sedmo Matija Masten in osmo Franc Baumann.

Na kolesarski tekmi je zmagal Mirko Tomažič, drugi je bil Mirko Kosi, tretji Jakob Horvat, četrto Stanko Prosnik, peti Ivan Kranjc in šesti Vlado Dokša.

Po zabavi s plesom so fantje vprizorili igro »Oče«. Središče je po vsej pravici lahko ponosno na svoj prvi in originalni kmetijski praznik.

dvigneta denar. Bivši župan g. Sitar pa je izjavil, da denarja ne more dati, ker ni last našega Udruženja. Pač pa je bil denar kasneje izročen funkcionarjem konzorcija. Nekaj dobitkov je še danes v Delavskem domu, katerih pa noče nobeno društvo prevzeti, dokler ne bo izvršena likvidacija, ki je neobhodno potrebna.

Udruženje vojnih invalidov, Trbovlje.

Trbovlje

Vandalizem. Ze zadnjič smo poročali, da je neki neznan nepridiprav potrgal ponoči nekaj rož na ograji rudniške restavracije. Sinoči okoli polnoči pa je prišla po cesti družba pijanih ljudi, od katerih se je eden pred ograjo rudniške restavracije ločil in pognal proti cvetličnim nasadom. Nočni čuvaj rudniškega konzuma, ki je stal pod bližnjim kostanjem, je zavpil, nakar je potegnil napadalec nož ter ga zavil proti čuvaju, ki se je moral umakniti. Med tem ko je klical čuvaj na pomoč, so napadalec pobegnili. Izruvali so nekaj lepotičnih cvetlic, nekaj pa potrgali. Sumi se, da so bili to delavci iz savske banovine, ki so zaposleni pri Dukiču ali pa pri podjetniku na opekarni, ker so govorili južno narečje.

Brežice

Minulo soboto se je vršila plenarna seja Srez. kmetijskega odbora brežiškega. Navzoči so bili vsi člani tega odbora, kar dovolj jasno dokazuje zanimanje vsega sreza za pozitivno skupno delo v prid in korist našega kmetijstva, ki preživlja težko in usodno gospodarsko krizo. Seji je prisostvoval sreski podnačelnik gospod Maršič ter kmetijski referent g. Muck. Predsednik Urek je obrazložil položaj sreskih kmetijskih odborov in dosedanje delovanje tukajšnjega odbora. Razvila se je obširna debata, ki je dokazovala, kako otežkočuje potreben razvoj teh korporacij dejstvo, da finančni položaj istih še ni stabilen. Doneslo se je mnogo za prospek skupnega kmetijstva zelo važnih zaključkov. Letošnji proračun znaša Din 116.550— in se bo v kritje istega uporabilo 70% občinskih skladov. Mnogo nevolje in ogorčenja pa je v vrstah naših kmetovalcev napravilo dejstvo, da je občinska uprava mesta Brežice dovolila za kmetijski sklad samo en tisoč petsto Din! Brežice spadajo med ona mesta, ki imajo manj kot 50% kmetovalcev, ter niso po zakonu vezane na zadevne prispevke, temveč jih morejo določiti prostovoljno. Vsaka najmanjša kmetijska občina, ki je še tako revna, izkazuje v svojem proračunu večje svote za kmetijski sklad. Brežice pa, ki žive samo le od kmetijske okolice, pa so pokazale tako malo ljubezni do te svoje rednice. Vsa čast Sevnici, ki je doprinesla za kmetijski sklad Din 25.000—, četudi so dohodki, ki jih črpa iz kmetijske okolice, mnogo manjši v primeri onih iz Brežice.

Prezid

Avtozeva Stari trg—Tršče. V prvi polovici avgusta so otvorili redno avtozevo med Starim trgom in Trščem. V Prezid prihaja avto iz Starega trga ob 22.30, iz Tršča se vrača drugi dan ob 9. uri ter ima zvezo k opoldanskemu vlaku za Ljubljano. V Čabar avto ne vozi, ker je cesta prestrma, pač pa vozi drugo podjetje iz Čabra v Delnice.

Preselitev. Trgovca g. Josip Tušek se je preselil s trgovino v svojo pred kratkim prenovljeno hišo, kjer ima lepo urejeno trgovino. Na njegovem prejšnjem mestu bo pa v kratkem odprl trgovino g. Pavlin Vide, načelnik tukajšnjega Sokola in lastnik hiše, kjer je imel dosedaj z

Tušek trgovski lokal. — Občinski bilježnik g. Mate Stefančič je nevarno zbolel, odpremili so ga v rojstni kraj Delnice. Tukajšnji finančni preglednik in starešina oddelka, gosp. Janko Raičič, je premeščen v Trogir, na njegovo mesto je imenovan gosp. Troha, dosedanj starešina fin. oddelka v Ložu. — Premješčen je tudi še g. Rain špirt Jovo, podpreglednik tuk. finančnega oddelka.

Šola. Šolsko poslopje se nekoliko popravlja, z zunaj bo ostalo, kakršno je. Potrebne so najnuj adaptacije stanovanj za učitelje in za učilnice.

Sokol. Dne 27. m. m. je imel tukajšnji »Sokol« prvo redno sejo, na kateri se je konstituirala društvena uprava. Ob tej priliki se je odposlala vdanostna brzojavka starosti SKJ Nj. Vis. prestolonasledniku Petru.

Premog iščejo. 29. m. m. so peljali skozi Prezid vrtni stroj za Tršče, kjer nameravajo poizkusiti s pridobivanjem premoga, katerega je v tukajšnji okolici zelo mnogo, kakor tudi drugih koristnih rudnin.

Vučja gomila

V nedeljo, dne 31. avgusta je bil pri nas ustanovljen rodovniški odsek kmetijske podružnice Murska Sobota. Pri pregledu krav je bilo sprejetih v rodovnik 62. To lepo število kaže, da se goji pri nas lepa goveja živina. Po predavanju inž. g. Venka in živinozdravnika g. Šerbeca je sledil občni zbor. V odbor so izvoljeni: predsednik Antolič Vincenc, podpredsednik Cigut Janez, tajnik učitelj Škerbine Franjo, blagajnik Antolič Janez in odbornik Horvat Stefan.

Sokolstvo

Župni prednjaški tečaj sokolske župe Ljubljana

Prednjaštvo je v Sokolstvu oni temelj, na katerem sloni ves uspeh in napredek. Kako težaven, odgovoren in vzvišen je prednjaški posel, bo menda razumel vsakdo, ki je prebil vsaj nekaj uric v telovadnici. Izvrševati ta posel, ki je med vsemi, kar se jih more lotiti Sokol, najlepši in najnesebičnejši, zahteva krepke volje, velikega samozatajevanja in tudi žrtvovanja.

Saj nam menda ni treba posebej poudarjati, da nam manjka v naših društvih dobrih, navdušenih prednjakov in prednjašic, ki bi znali z živim vzgledom in z besedo voditi podrejeno članstvo. Normalno bi moralo imeti vsako društvo vzgojen prednjaški zbor, kajti brez tega je društvo kakor čoln na vodi brez vesla. V večini naših društev najdemo le načelnika in načelnico, ki se ve, da težkega dela ne moreta zmagovati sama. V mnogih društvih bi se ob trdni volji in s pravo sokolsko energijo mogle premagati ovire in doseči vsaj delni uspeh.

Da se tej prednjaški bedi deloma odpomore in da se vzpodbudi in podžge veselje do prednjaštva v naših društvih, priredi ljubljanska sokolska župa prednjaški tečaj, ki se bo vršil od 14. do 28. septembra t. l. v Ljubljani. Menda ne bo društva v župi, ki bi opustilo to ugodno priliko in ne bi poslalo v ta tečaj vsaj enega svojega najboljšega telovadca in eno svojo najboljšo telovadko. Pri izbiri naj bi se društva ozirala predvsem na one člane in članice, ki imajo veselje do prednjaštva. Stroški za vso oskrbo znašajo Din 500—, kateri znesek je poslati župni upravi obenem s prijavo. Prijave sprejema župno načelnništvo najkasneje do 10. septembra t. l. Opozorjamo vsa društva, da pošljejo zanesljivo do določenega roka prijave, kajti nihče ne bo sprejet v tečaj, čegar prijava bi prišla prekasno. Enako bodo zavrnjeni tudi vsi oni, ki bi prišli v tečaj prepozno. Otvoritev tečaja bo v ponedeljek dne 15. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v odborovi sobi ljubljanskega Sokola.

*

Sokolsko društvo Radovljica priredi v soboto, dne 6. t. m. ob pol 21. uri v Sokolskem domu v proslavo rojstnega dne starešine SKJ, Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, svečano akademijo. Na sporedu je pozdrav društvenega starešine, predavanje o cilju in smernicah sokolske ideje, pevске in glasbene točke ter simbolična enodejanka »Dobrova kličee«, spisana nalašč za to proslavo. Vstopnine k tej prireditvi ni! Za članstvo je obisk obvezen in sicer za one, ki imajo kroje, v kroju, za druge z znakom. Vabimo pa k tej proslavi vse občinstvo, društva in urade.

Sokolsko društvo Muta—Vuzenica priredi nedeljo 7. sept. ob 15. uri javen nastop na telovadnici Sokolskega doma v Vuzenici. Sosedna društva prisrčno vabljena. Če bo slabo vreme, bo nastop brezpogojno dan pozneje 8. sept. — Nač.

Radio

LJUBLJANA, petek, 5. septembra: 12'00 Sprehod po šumarski razstavi: lesno-obrtni oddelek, razlaga dr. Dular, ravnatelj velesejma. 12'30 Plošče. 13'00 Časovna napoved, borza, plošče. 13'30 Iz današnjih dnevnikov, 18'30 Koncert radio orkestra. 19'30 Gospodinjska ura, gđ. Cilka Krekova. 20'00 Orgeljski koncert Matija Tomca (prenos v Zagreb). 21'00 Pevski kvartet »Ljubljane« (prenos v Zagreb). 22'00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

BEograd, petek, 5. septembra: 10'30 Plošče. 12'45 Opoldanski koncert radio-kvarteta. 13'30 Dnevne vesti. 17'05 Predavanje. 17'30 Narodne na dudo. 19'30 Recitacije. 20'00 Koncert komorne glasbe, igra radio kvartet. 21'00 Koncert narodnih pesmi. 21'45 Čas in dnevne vesti. 22'00 Večerni koncert radio kvarteta. 22'45 Koncert zabavne glasbe.

ZAGREB, petek, 5. septembra: 12'30 Opoldanski koncert na plošče. 13'30 Dnevne vesti. 20'15 Kulturne in društvene vesti. 20'30 Prenos koncerta iz Ljubljane. 22'30 Dnevne vesti in vreme. 22'40 Sprehod po tujih postajah.

Razširjajte Jugoslovana!

Vporaba strojev v poljedelstvu

Slabe gospodarske prilike poljedelstva in pomanjkanje likvidnih sredstev povzročajo vedno večji odtok kmečkega prebivalstva za dežele, obremenjenosti kmeta in kmetice postaja vedno večje. Tudi pomoč dece in kmečke mladine pri poljskem delu stalno nazaduje, posebno v onih krajih, kjer se nudi možnost zaposlenja v industrijskih obratih. Vred delovne preobremenitve kmetice, ki je primorana izpolnjevati dvojne dolžnosti, delavke in matere, vpliva ta naraščajoča preobremenitev globoko v politiko gibanja podeželskega prebivalstva.

Jasno je, da bo treba temu problemu prejšnji slej posvetiti več pozornosti in stremeti za tem, kako od pomoči temu zlu, ki postane za naše kmečko prebivalstvo lahko katastrofalno. V drugih državah so temu vprašanju posvetili narodni gospodarji, sociologi in drugi duševni delavci vse svoje sile v raziskovanju vzrokov in določitvi odpravi. Predvsem imamo tu rešiti dvojne kardinalne vprašanje in sicer prvi: preobremenitev kolkov mogoče omiliti in drugi: delovni efekt zvišati. V prvi vrsti potrebuje kmečko prebivalstvo več izobrazbe v poljedelski tehniki. Vendar so duševne sposobnosti in elastičnost ravno tako važne, ko priložnost in šolanje ročnih poljedelskih poslov. Naš kmečki obrat ni danes več običajno naravno gospodarjenje, pač pa posega vedno globlje v gospodarstvo kapitala.

Vprašanje mehaniziranja kmečkih obratov ni tako važno v pogledu zniževanja delovne po-

trošnje, pač pa ima namen, poljedelsko delo kolikor mogoče olajšati. Naš kmet se odloči k nakupu poljedelskega stroja običajno takrat, kadar ve, da si bo z nabavo stroja prihranil vsaj eno delovno silo. Večina strojev v kmečkih obratih ima preomejeno časovno uporabo, zato so stroji za kmeta predragi.

Priporočala se je nabava poljedelskih strojev na zadrugi podlagi, da bi s tem omogočilo večje izkoriščevanje stroja. Temu pa nasprotujejo dejstva, da hoče posameznik imeti prvi stroj, poleg tega pa se stroj valed pogoste menjave poslužnika prehitro obrabi.

Razločevati moramo tri kategorije strojev: take, ki se pogostokrat uporabljajo in katerih nabava ni preveč dragocena, take, katerih se poljedelec poslužuje lahko zadrugi in take, ki se nabavljajo v veleobratih. Motorni plugi so n. pr. vporabljeni samo tam, kjer se nahajajo večji kompleksni skupaj. Največje zapreke tvorijo pri nabavi motornih plugov ravno preveč razsekanje parcele. Zato bi bilo potrebno pri takem razkosanju parcele združiti.

Naše marljive kmetijske inštitucije naj bi v eksperimentalne svrhe pridobile povprečen kmečki obrat in na njem poskušale dognati, v koliko prihaja poljedelski stroj pri nas v poštev za olajšanje preobremenjenosti našega kmečkega doma. S tem bodo izvršile veliko nacionalno in gospodarsko delo.

× **Velika bančna fuzija v Italiji.** Med zavodom Banca d'America e d'Italia (naslednica Zivnostenska) in zavodom Banca Italo-Britanica se vodi že dalje časa pogajanja o fuziji obeh bančnih skupin. Obe banki posedujeta večje število podružnic v Italiji in tudi v Trstu.

Dobave

Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. septembra t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov gorilcev in 20 komadov cevi za mešanje plina, glede dobave tiskovin ter glede dobave 30 m povojenega platna. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe glede dobave varnostnih elementov, dinamitice, vrvice, bakrene žice, gumijastih rokavic, azbesta itd., glede dobave črne pločevine, 1000 kg krp za čiščenje, 100 komadov spiralnih svetrov ter raznega drugega materijala.

Direkcija državne železarne Vrež sprejema do 17. septembra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg koroze.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. septembra t. l. ponudbe glede dobave 600 kg korozijskih in 200 kg pšeničnih otrobov, glede dobave 5000 kg koroze, 500 zavrtkov »Persilac« in 25.000 kg pšenične moke. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 24. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu očetna licitacija glede dobave 50.000 kg livarskega koksa, dne 25. septembra t. l. pa glede dobave jelovih desk in gred. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direkciji.)

Vršili se bosta naslednji ustmeni licitaciji glede dnevne dobave kruha: Dne 15. septembra t. l. pri Komandi mesta na Sušaku, dne 16. septembra t. l. pa pri Komandi vojnega okruha v Varaždinu. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri navedenih komandah.)

Prodaja raznih odpadkov se bo vršila potom licitacije dne 19. septembra t. l. pri Auto Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in blago pa pri omenjeni komandi.)

Borzna poročila

dne 4. sept. 1930

Devizna tržišča

Ljubljana, 4. sept. Amsterdam 22'72, Berlin 13'445—13'475, Bruselj 7'8774, Curih 10'95'90, Dunaj 7'955—7'985, London 27'444, Newyork 56'195 do 56'395, Pariz 22'176, Praga 166'95—167'75, Trst 294'20—296'20.

Zagreb, 4. sept. Amsterdam 22'72 bl., Dunaj 7'955—7'985, Berlin 13'445—13'475, Bruselj 7'8774 bl., Budimpešta 987'78—990'78, Milan 294'222 do 296'222, London 27'404—174'84, Newyork kabel 56'195—56'395, Pariz 22'053—222'503, Praga 166'95 do 167'85, Zürich 1096'40—1097'40.

Dunaj, 4. septembra. d. Berlin 168'84, Amsterdam 285, Kopenhagen 189'45, Stockholm 190'20, Newyork 707'60, London 34'4287, Pariz 27'805, Bruselj 98'85, Praga 21'0025, Beograd 12'5525, Budimpešta 124'07, Bukarešta 4'2287, Varšava 79'38, Sofia 5'128, Milan 37'045, Curih 137'49.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 4. septembra:

Drž. papirji: 7% inv. pos. 88'25—88'50, vojna škoda ar. 438'50—439, vojna škoda kasa 438'50 do 438'75, vojna škoda dec. 438'50—439'50, 4% agr. obv. 55—56, 7% Bler pos. 86'375—87'375, 8% Bler pos. 97'25—97'75, 7% pos. hipot. 85'50—86.

Banka: Hrvatska 50 d., Praštediona 915—925, Udružena 191'25—192, Ljublj. kred. 122 d., Medjunarodna 65 d., Narodna 8050—8250.

Industrije: Sečerača Osijek 309—311, Trboveljska 397—399, Slavonija 198—206.

Dunaj, 4. septembra. d. Bankverein 17'80, Kreditni zavod 47'50, Dunav-Sava-Adria 11'96, Prioritet 89'50, Ruše 35'35, Trbovlje 49'15.

Notacije naših posojil v inozemstvu.

London, 4. sept. 7% Blaire 86'125—86'75.

Newyork, 4. sept. 8% Blaire 96'5—97, 7% Blaire 86'5—87, 7% Hipot. banka 84'75—85.

Ljubljansko lesno tržišče
Tendence neizpremenjena. Promet: 1 vagon broderskega poda, 3 vagone smrekovih hlodov.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendence mlačna brez prometa.

Novi Sad, 4. sept. Promet: Pšenica 27 vagonov, oves 3 in pol vagona, koruza 40 in pol vagona, otrobi 6 in pol vagona, moka 15 vagonov.

Vse ostalo neizpremenjeno.

Sport

PRICETEK DRŽAVNEGA PRVENSTVA

V nedeljo se prične državno nogometno prvenstvo. Precej pozno je sicer, vendar je termin ugoden. Najzanimivejši par se sreča v Zagrebu:

Concordia—Slavija.

Oba nasprotnika sta novince v državnem prvenstvu. Concordia se je plasirala po dveh gladkih zmagah nad našim prvakom Ilirijo, ki je bila v taki formi, da ni predstavljala za Concordio nikakega resnega nasprotnika. Kljub temu se je pokazalo moštvo Zagrebčanov v odlični formi, s katero ima v državnem prvenstvu mnogo šans za dober placement. Od tedaj Concordia ni več nastopila in nam je njena forma neznana, gotovo pa je, da se je na tihem z vso resnostjo pripravljala.

Osijska Slavija je po gigantski borbi s Haškom, ki je presenetila vse sportne kroge v Jugoslaviji, zmagala po zrebu. Moštvo je pri tem pokazalo silno borbenost in veliko ljubezen do kluba in je pač zaslužilo, da igra v prvenstvu.

V borbi s Concordijo nima Slavija enakih šans kot jih je imela s Haškom. Moštvo Zagrebčanov je tehnično mnogo boljše in bo najbrže zmagalo.

V Beogradu se vrši lokalni derby

BSK—Jugoslavija.

Tekmo pričakujejo Beograščani z velikim zanimanjem — saj bodo po dveh mesecih prvič zopet videli igrati naše »Uruguayce«. Na tej tekmi se bodo prvič predstavili naši reprezentanti beograjski publiki, ki je že danes kupila skoro vse razpoložljive vstopnice.

Obe moštvi sta dobro pripravljeni. Jugoslavija ima za seboj vrsto težkih mednarodnih tekem, BSK pa je imel v Južni Ameriki dovolj prilike, da se pomeri z najmočnejšimi nasprotniki. Več šans ima vsekakor BSK.

Hajduk—Slavija

se srečata v Splitu. Moštvo državnega prvaka ima za nasprotnika novince v državnem prvenstvu. Hajduk se sila resno pripravlja. Pozval je dunajskega trenerja, bivšega znamenitega avstrijskega internacionalca centerhalfa Puschnerja, ki je prevzel trening moštva.

Sarajevska Slavija ima od vseh najtežjo nalogo. Ne samo da je novinec v prvenstvu, nastopiti mora takoj v prvi tekmi z državnim prvakom, in to v levjem brlogu — na vročih tleh Splita. Računati je na sigurno zmago Hajduka.

ZPP—LPP.

Za medpodsavezno igralno tekmo med ljubljanskim in zagrebškim podsavezom, ki se vrši 14. t. m. v bazenu SK Ilirije, je ZPP nominiral naslednjo postavbo:

Moški: 50 m prosto: Golob (Victoria), Šuljič (Concordia), Matković (V). — 100 m prsno: Franković (C), Pavešić (V), Majurec (Gradjanski). — Skoki z deske: Grlic in Jadrić (oba KSU). — 4×100 m prosto: Grkinić, Matković, D. Smokvina, Golob (vsi V). — 100 m hrbtno: Marčeta, Mini (oba V), Franković (C). — 200 m prosto: Matković, Mini, D. Smokvina (vsi V). — Skoki s stolpa: Grlic.

Dame: 50 m prosto: Medanić, Župana (obe V), Kogoj (C). — 100 m hrbtno: Wimmer, Župana (obe V), Matota (C). — 100 m prsno: Bier, Letonja (obe V), Matota (C). — 4×50 m prosto: Medanić, Župana, Fran, Wimmer (vse V). Skoki z deske: Matota (C).

V waterpolu bo igralo kompletno moštvo Viktorije v postavi: Pavešić, K. Vranić, J. Matković, Marčeta, V. Matković, Grkinić, D. Smokvina.

Dvometach Nemčija—Francija v lahki atletiki je prinesel sijajne rezultate. 100 m: Jonath (N) 10'7, 200 m: Gillmeister (N) 22, 400 m: Engelhardt (N) 49'4, 800 m: Danz (N) 1'53'3, 1500 m: Ladoumègue (F) 3'54'6, skok v dalj: Köchermann (N) 7'37 m, skok ob palci: Ramadier (F) 4 m, skok v višino: Menard (F) 1'91 m, kopje: Mäser (N) 65'02 m, 110 m zapreke: Welscher (N) 15'6, 4×100 m: Nemčija 41'4, 4×400 m: Nemčija 3'17'8, kroglja: Uebler (N) 14'90, disk: Winter (F) 47'92 m.

JOSIP OLUP

LJUBLJANA, Stari trg, na vogalu.

Za dijake velika izbira oblek in perila, klobukov, čepice in kravate po najnižjih konkurenčnih cenah.

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogotnik, Bohoričeva

ulica 5

Sprejmeta se

dva dijaka

na hrano in stanovanje.

Naslov in upravl.

Petsobno

stanovanje

s pritlikinami v sredini mesta v mirnem kraju se s 1. nov. odda.

Naslov pove uprava.

366

Šah

Urejuje L. Gabrovšek.

Leto 1930. bo brez dvoma mejnik v zgodovini povojnega šahovskega življenja. Dosedaj ni bilo večjega turnirja, kjer ne bi večno prvih mest zasedli člani dvanajstostice velemojstrov: dr. Lasker, dr. Aljechin, Capablanca, Nimcovič, Rubinstein, dr. Vidmar, Bogoljubov, Spielmann, Reti, dr. Tartakower, Marozey, Marshall. Zastoj smo pričakovali mladih talentov, ki bi planili kvišku kakor dr. Lasker, Capablanca, dr. Vidmar, Pillsbury, ki so s 25. leti imeli krasne uspehe za seboj. Edino izjemo dela Torre. Toda njegova zvezda je žal prezgodaj ugasnila.

Sele letos so se začele spontano pojavljati nove mlade moči, katere bo zgoraj omenjena garda internacionalcev le težko krotila. V prvi vrsti naj omenimo Flohra, ki se je po nadmočno osvojenem prvenstvu Prage tako sijajno izkazal v Hamburgu. Od 17 partij je dosegel vedno se boreč na prvi deski 14 in pol točk.

Vsak pozna uspehe našega mojstra Pirca. Z nestrpnostjo pričakujemo njegove glavne preizkušnje v Frankfurtu. Manj znan je pri nas Kashdan, nada Amerikancev. Ne smemo pozabiti Eliskasesa, 18-letnega Tirolca, ki je tudi zelo častno zastopal Avstrijo v Hamburgu. Od vseh teh pa nas je najbolj presenetil mladi Indijec Sultankan s svojim sijajnim startom v Liège-u. Sele v naslednjem kolu ga je prehitel rutinirani dr. Tartakower. Iz partije, ki jo prinašamo, vidimo popolnoma zrelo solidno igro, ki bi jo prisodili vsekemu prej kot Indijcu.

Indijska igra.

Beli: Pleei.

Črni: Sultan-kan.

1. d4 Sg6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Db3 c5 5. de Sc6 6. Sf3 Se4 7. Ld2 Sd2. Nimcovič je v Karlovih varih in v San Remu igral Se5 z dobro igro za črnega. S partijsko potezo si hoče črni ohraniti 2 tekača. 8. Sd2 f5 9. e3 0—0 10. Le2 Le5 11. Sf3 b6 12. 0—0—0? Lb7. Beli bi tu moral igrati 12. 0—0. Obržal bi napad na d-liniji, pri tem pa bi imel kralja na varnem. 13. a3 Te8 14. Kb1 Le7 15. Da2 a6 16. c5 bc. Beli je čutil, da stoji slabše; zato se je odločil za žrtve kmeta, da dobi napad. 17. Le4 Tf6 18. Sg5 De8 19. f4 Sd8 20. Td2 d5. Črni je napad belega preстал. Bori se pa še vedno zelo previdno. 21. Le2 Tf8 22. h4 Lf6 23. Lf3 c4 24. Tg1 h5 25. Ld1 Le6 26. Sf3 Tb8 27. Sd4 Ld7 28. Lf3 Kh8 29. Ka1 Sb7 28. Sca2 Sc5. S to potezo pride črni do napada, kateremu se slabo postirane bele figure ne morejo postaviti v bran. 29. Db1 Sb3+ 30. Sb3 Tb3 31. Sd4 Te3 32. Te1 Te1 32. De1 g6 33. De3 De7 34. g3 Tb8 35. Kb1 De5 36. Kc1 Tb3 37. Df2, Ld4. Beli se vda, ker na Td4 zgubi s Tf3! figuro.

Razširjajte Jugoslovana!

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
Gregorčičeva 23

Tiska časopise,
knjige, brošure, ta-
bele, cenike i. t. d.
LASTNA
KNJIGOVESNICA

Izdelovanje damske in moške konfekcije

Drago Gorup & Co., Ljubljana

Miklošičeva 14

Telefon 32-33

Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

Prodaja na debelo in na drobno.

NAJNOVEJŠA KOLESA ZA OTROKE!

TOVARNA PELIKAN

KOLESNI DELI — PNEUMATIKE — EN DETAJL

LAKIRANJE — POKRIKANJE

EN GROS

Otroški voziček

MARJIN TRG ST. 8

TOVARNA

Ljubljana VII.

SPREJEMA VSA POPRAVILA KOLES IN VOZIKOV!

366

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 209/83. 2072 3—2

Razglas.

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za izvršitev regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podstavi členov 86 do 98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih spremembah odnosno spopolnitev za prevezem in izvršitev

regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu prvo javno pismeno ofertalno licitacijo v skrajšanem roku na dan

24. septembra 1930. ob 11. uri dopoldne v prostorih tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani, Turjaški trg 1, II. nadstropje.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih tehničnega oddelka v Ljubljani, Turjaški trg 1, II. nadstropje.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na cene uradno odmerjenega proračuna, ki znaša 490.460 Din.

Zapečateni ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din (priloge s kolkom za 2 Din) morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije z označbo »Ponudba za regulacijska dela na Muri na progi občin Gornja Radgona—Mele 102-90 do 98-00 km poudnika N. N., neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Na poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristaja na avse splošne in tehnične pogoje, ter mora položiti kavicijo; domačini Din 50.000, tuji državljani Din 100.000—na blagajni dravske finančne direkcije v Ljubljani, bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih, oziroma garantnih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »E« Pogodbe in nabave.

O položeni kaviciji prejme ponudnik blagajnično poloznico. To poloznico, nadalje potrdilo trgovske zbornice TOI o sposobnosti ter potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si pridržuje pravico oddati razpisano delo, ne oziraje se na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 (šestdeset) dni po licitaciji.

Kraljeva banska uprava Dravske banovine. Ljubljana, dne 1. septembra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 379/30. 2090

Dražbeni oklic.

Dne 1. oktobra 1930. ob pol desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: hiša, gospodarsko poslopje in zemljišče, zemljiška knjiga k. o. Letuš, vl. št. 46, 331, 368.

Cenilna vrednost: 212.439-50 Din; vrednost pritliklin 7505 Din; najmanjši ponudek: 141.630 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko, dne 20. avgusta 1930.

E 519/30. 2092

Dražbeni oklic.

Dne 2. oktobra 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Pince, vl. št. 388 in 535.

Cenilna vrednost: 2150 Din; najmanjši ponudek: 1434 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Dol. Lendava, dne 1. septembra 1930.

E 257/30—9. 2087

Dražbeni oklic.

Dne 6. oktobra 1930. ob pol enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 26 dražba nepremičnin: hiše št. 45 na Kamnah s srenjskimi pravicami in št. 46 na zemlji. parcel, zemljiška knjiga Savica, vl. št. 64.

Cenilna vrednost: 10.700 Din; najmanjši ponudek: 7133 Din 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Radovljici, dne 28. avgusta 1930.

E 477/30—11. 2091

Dražbeni oklic.

Dne 7. oktobra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi

št. 22 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Velika Goba, vl. št. 62.

Cenilna vrednost: Din 6638-35; najmanjši ponudek: Din 4426—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji, dne 28. avgusta 1930.

Konkurzni razglasi

S 15/30—2. 2081

516. Konkurni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Bana Franceta, trgovca na Jesenicah. Konkurni komisar dr. Kotnik Fran, starešina okrajnega sodišča v Kranjski gori. Upravnik mase dr. Vovk Janko, odvetnik na Jesenicah. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, dne 14. septembra 1930. ob desetih.

Oglasitveni rok do 1. oktobra 1930. Ugovoritveni narok pri imenovanem sodišču dne 14. oktobra 1930. ob 10. uri.

Deželno sodišče v Ljubljani, dne 30. avgusta 1930.

517. S 14/30—5. 2047

Upravnik konkurzne mase.

V konkurzni zadevi tvrdke dipl. ing. Vrečko Franc, družba z o. z. v Ljubljani, se je na predlog dosedanjega upravnika mase postavil mesto dosedanjega konkurznega upravnika dr. Žitka Stanka, odvetnika v Ljubljani, za novega konkurznega upravnika dr. Šubic Milan, odvetnik v Ljubljani.

Deželno sodišče v Ljubljani, dne 27. avgusta 1930.

Sa 1/30—74. 2078

518. Konec poravnalnega postopanja.

Poravnalno postopanje Viktorja Piliha, trgovca v Zalcu, registrirano pod isto firmo, je končano s potrditvijo poravnave.

Okrajno sodišče Celje, dne 27. avgusta 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 3090. 2093

Razglas.

Direkcija šum v Ljubljani ponovno razpisuje v versko-zakladnih gozdih v področju šumske uprave v Kranjski gori prodajo okoli 5500 plm³ v režiji izdelanega smrekovega lesa in okoli 800 prm³ bukovih drv.

Ponudbe, pisane na tiskovinah, ki se dode pri direkciji šum v Ljubljani, Bleweisova cesta št. 1, je vložiti do 27. septembra 1930. do 11. ure dopoldne pri is direkciji.

Vsa predmetna pojasnila daje direkcija šum v Ljubljani in šumska uprava Kranjski gori.

Direkcija šum v Ljubljani, dne 3. septembra 1930.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 22. avgusta 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	316,873.227-4
Posojila	1.431,052.642-4
Račun za odkup kronskih novčanic	929,334.648-8
Račun začasne zamene	148,264.550-8
Dolg države	2.997,155.034—
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdaje novčanic	2.138,377.163—
Saldo raznih računov	1.153,832.234-9
	9.114,889.501-50

Pasiva.

Glavnica Din 50,000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30,000.000—
Rezervni fond	12,563.917-39
Novčanic v obtoku	5.279,966.275—
Državni račun začasne zamene	148,264.550-8
Terjatve države po raznih računih	254,860.691-98
Razne obveznosti	1.167,801.033-30
Terjatve države za zastavljene domene	2.138,377.163—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83,055.870—
	9.114,889.501-50

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic 5% na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7% na leto.

Razne objave

2070—3—2

Poziv upnikom.

Agrarna zajednica na Hajdini, r. z. z. n. z. v likvidaciji, pozivlje upnike, da prijavijo eventualne terjatve do 30. septembra 1930.

Upravni odbor.

Objava.

Preključujem objavo v »Službenih objavah« Jugoslavana št. 73 z dne 27. avgusta 1930.

Badjura Rudolf, s. r.

»Glejte, Robespierre-ova oslica!«
Pri tej besedi se je Julija glasno zakrohotala.
Toda neki brkat patrijot je ostro zavrnil tako govorico:

»Kdor tako govori,« je vzkliknil, »je posr. . . aristokrat, ki bi mu od srca privoščil, da kihne v Samsonovo krvniško košaro. Vedite, da je general Hanriot dober patrijot, ki bo znal po potrebi braniti Pariz in konvent. In tega mu ne morejo rojalisti odpustiti.«

In ko je brkat patrijot opazil Julijo, ki se še vedno ni nehala smejati, je nadaljeval:

»Ti, zelenec, pazi, da ti ne zasadi čevlja v zadnjico, da te naučim spoštovati patrijote!«

Toda že so vstajali glasovi:

»Hanriot je pijanec in tepec!«
»Hanriot je dober jakobinec! Živel Hanriot!«

Stvorili sta se dve stanki. Skočili so si v lase, pesti so začele udrihati po vdratih klobukih, mize so bile hitro

¹ Samson je ime znane krvniške rodbine v Parizu, vlasti v dobi revolucije; op. prev.

preobrnjene, kozarci so se razleteli v črepinje, svetiljke so ugasnile, ženske so glasno zavreščale. Julijo je naskočilo več patrijotov; oborožila se je s klopico, a so jo brž podrli na tla, na pa je praskala in grizla svoje napadalce. Izpod razpetega plašča in raztrganega podbradka so ji uhajale utripajoče grudi. Na hrup je prihitela patrolja in mlada aristokratka se je izmuznila med nogami žandarjev.

Vsak dan so drdrali polni vozovi obsojencev na morišče.

»Pa vendar ne morem mirno gledati, da gre moj ljubi v smrt!« je ponavljala Julija svoji materi.

Sklenila je moledovati, storiti potrebne korake, iti v odbore, v urade, k predstavljem, k činovnikom, povsod, kamor bo treba. Oblike ni imela. Njena mati si je izposodila od državljanke Blaise-ove progasto obleko, ruto in čipkasto čepico in Julija, oblečena sedaj po žensko in patrijotično, se je napotila k sodniku Renaudinu v vlažno in mračno hišo v Mazarinovi ulici.

Hitela je drhté čez leseno in škrleno stopnišče; sodnik jo je sprejel v svojem siromašnem kabinetu, opremljenem s smrekovo mizo n z dvema slamnatima stoloma. Papirnate tapete so visele v cunjah s sten. Renaudin je imel črne, sprijemajoče se lase, mrke oči, nazaj zavihane ustnice in štrlečo brado. Pomignil ji je, naj govori ter jo molče poslušal.

Rekla mu je, da je sestra državljanka Chassagne-a, ki je zaprt v Luksemburgu, razložila mu je, kolikor je

mogla spretno, v kakšnih okoliščinah je bil prijet, naslikala ga kot nedolžnega in nesrečnega človeka ter govorila z veliko vneto.

Ostal je neobčuten in trd.

Vrgla se mu je ponižno k nogam in zaplakala.

Čim je videl solze, se mu je obraz izpremenil: rdečkasto črne zrenice so mu zaplamtele, ogromne sinje čeljusti so se mu zgenile, kakor da si hoče suho grlo omočiti s slino.

»Državljanke, storili bomo, kar bo potrebno. Ne delajte si skrbi.«

In odprl je neka vrata ter porinil prosilko v rožnat salonček, kjer je bilo nekaj poslikanih stenskih zreal, skupine iz sirovega porcelana, stenska ura in pozlačeni svečniki, mehki naslonjači, divan tapetniškega izdelka, okrašen z Boucherovo pastoralo. Julija je bila voljna storiti vse, da reši svojega ljubimca.

Renaudin je opravil naglo in brutalno. Ko je vstala ter si popravila lepo obleko grajanke Elodije, je srečala kruti in posmehljivi pogled tega človeka; takoj je čutila, da je doprinesla nepotrebno žrtev.

»Obljubili ste mi, da bo moj brat svoboden,« je izpregovorila.

Renaudin se je porogljivo zarežal.

»Rekel sem ti, državljanka, da storimo, kar bo potrebno, to se pravi, da storimo po zakonu, nič več, nič manj. Rekel sem ti, da si ne delaj skrbi, in čemu bi si jih delala? Revolucijsko sodišče je vsekdar pravično.«

„Najožje mesto“

Tako je označil 16. kongres stranke sovjet-ski transport. Približala se je jesen in „najožje mesto“ se je spremenilo v past, v katero se love samo grandiozni načrti, ampak tudi izpolnitev minimalne varijante letošnje industrijske in agrarne kampanje.

Sovjetske železnice, povečini še na tehnični stopnji predvojne dobe, nikakor ne morejo dohitevati naraščajočih potreb in zaostajajo daleč za načrtom in nalogo, ki jo jim je naznačil industrijalizacijski načrt. Ta načrt je sovjetski železnici napravil celó „medvedjo uslugo“, kakor bi se sočno reklo po rusko, to se pravi, da je ta načrt ne v najmanjši meri kriv današnjega položaja.

Med vsemi železnicami vojujočih držav je v letih 1914.—1919. trpela ruska, vsaj v absolutnih merah, najbolj in še to daleč ko druge, tja do l. 1922., tako da je glede uničevanja in pokvarjenosti poti in voznega parka tudi relativno dosegla neprimeren rekord. Leta 1921. do 1928. so bila posvečena kopanju iz blata, da se je železnica kolikor toliko približala predvojnemu stanju. Razven tega se je v teh letih zgradilo nekaj novih prog in uvedlo nekaj novih tehničnih izboljšav.

Petletni načrt je pa potegnil v vrtnice industrijalizacije zemlje proletarske in proletarizirane mase, razgibal tehniko in pospešil vrvenje ljudi po prometnih progah. Psihološko najbolj preprani fabrični delavec je še nekako hitro ujel tempo tega vrtnice, pripomogel, da se je ta poglubil, s tem pa je tudi nepredvideno izzval nesorazmernost razvoja v posameznih panogah, vsled česar se že zdaj ob koncu drugega leta „petiletke“ čedalje ostreje čuti, kako se masivni valovi zaostajajočih „front“ rušijo na osrednji vrtnice in grozijo, da ga v doglednem času zaduše.

Železnica danes ne more umikati tovorov iz skladišč v tempo, v katerem se ta polnijo, ne more dovažati potrebnega materiala k gigantskim zgradbam in podjetjem v potrebni množini in ne prilagoditi se času, terminom in redu, vsled česar zastajajo v svoji rasti zgradbe in se kviri v velikanskih množinah povsod prepotrebno blago. Železnica zaostaja splošno in signali so čedalje alarmantnejši. To pa je le ena stran slabosti, ki bi ne bila najhujša, ker bi se zaradi tega železnica vendarle vzdrževala v neki stalni višini.

Železnica pa propada, ne glede na naraščanje prometa, na daljšanje prog in na popolnejše izkoriščanje sredstev. Petletni načrt, ki je tudi železnici predpisal razvoj, je nanjo vplival porazno. Socialistično tekmovanje med železnicami, med kurilnicami, remontnimi delavnicami in med delavskimi cehi je povzročilo mrzlično napetost in čezmerno odgovornost delavstva in tehničnega osebja. Učinek načrta se je spričo odgovornosti za njegov uspeh izrazil v količini na račun kakovosti, kar je usodno udarilo po transportu samem.

Ze prvo leto petletke (1929.) je dalo v prvih šestih mesecih 10.572 nezgod, isto razdobje leta 1930. pa že 14.046, pri čemer je v 80% nezgod vzrok v poslovanju osebja, v 20% pa v materialu. Ze preteklo dekadno drugega polletja pa kažejo očitno naraščanje teh števk. Skoraj ne mine dan, da se ne bi iztiril vlak in varnost vožnje je vsak dan bolj dvomljiva. Dočim se je še v juniju pokvarilo samo (1) 8000 lokomotiv, je v juliju znašalo število pokvar nad 10.500, prvih pet dni avgusta pa že kar 1836, kar bi znašalo v enem mesecu že rekordno število nad 12.000 slučajev.

Nezgode letošnjega leta so pri rečni plovbi dosegle že 171,5% nezgod vsega preteklega leta. Višina tehnike transporta upada in ožilje sovjetskega gospodarstva, ki naj dovaja hrano vsemu organizmu in ga vzdržuje, je očitno zastrupljeno.

Če se upoštevajo rezultati kazenskih procesov, ki stalno ugotavljajo površnost pregleda, po-

pravila in nadzora in vzrok tega — strahopetno, panično dogajanje načrta na tehničnih bergljah, namesto na motorjih, ni težko uloviti pomena in vloge industrijalizacijskega načrta v transportu in njegovo nemalo zaslugo pri propadanju tega.

Ze letošnji poletni transportni načrt je bil razbit in je ostalo nenatovorjenih pol milijona vagonov. Transportna kriza je posebno usodna z ozirom na „udarnost“ avgusta in septembra, ko bi morali glavni odpravitelji tovorov (to so: Sojuzles, Sojuzugol, Sojuzstroj, Sojuzhleb in Sojuzneft itd.) imeti na razpolago vsak dan: v avgustu 58.488 vagonov, v septembru 60.760 vagonov, v oktobru 69.550 vagonov, v novembru 67.695 vagonov, v decembru 63.282 vagonov, v srednjem torej marsikdaj 70.000 vagonov dnevno. Dočim so proizvodne organizacije prav blizu možnosti, da toliko tovorov pripravijo, so transportne organizacije daleč od vsake drzne misli, da te tovari odpravijo. Tako je predvideti skrajno dezorganizacijo, ki jo bo zanesel sovjetski transport v vse panoge proizvodstva.

Dan za dnem se porajajo nove „trojke“, novi odbori, novi organizacijski prijemi, ki naj zavro držanje sovjetskega transporta v razval, vendar se ta razvije elementarno, ker se po usodni omotici od petletnega načrta, ki je železnici dal prehudo mrzlično injekcijo, transport ne znajde več v položaju in se mu lomijo tudi berglje predvojne tehnike.

Kako naj ustreže transport navalu ogromnih človeških mas, ki čakajo po kolodvorih na prevoz. Osební promet je 2½ krat večji ko predvojni. Le deloma je to povzročila industrijalizacija, večino potniške mase pa sestavljajo nemirni begunci, ki beže pred samim seboj, iščejo obstanka.

Stranka zadnje tedne mobilizira vse svoje razpoložljive sile, da transport reši in da zaustavi razkroj. Pri reševanju seveda ne pride več v poštev prevozni načrt, ampak le cilj ohranitve obstoječega. Železnica je razgaljena bolno mesto, ki je v nevarnosti, da se spričo napora in pritiska na to najožje mesto popolnoma zamaši in ki bo za lepo dobo zavrlo tudi ves drug razvoj in eventualno sprožilo to ali drugo katastrofo, bodisi v prehrani prebivalstva, bodisi v proizvodstvu.

Visoke plače

Filmski igralec Chaplin je s svojo igro „Lov za zlatom“ zaslužil 17 milijonov zlatih mark (nad 200 milijonov dinarjev).

Znani operni tenorist Rihard Tauber, ki poje v najnovejšem času tudi za zvočne filme, je te dni pisal svojemu prijatelju: „Tu dobim po 250 funtov za vsak večer in sem potem takem najboljše plačani nemški pevec, ki je kdaj nastopal v Londonu.“ 250 funtov je približno 70 tisoč dinarjev in to je že nekaj, tako da se spomni človek nehoti na znanega pevca Carusa, ki so ga tudi „visoko“ cenili. Caruso namreč ni pel, če ni dobil najmanj 10.000 mark ali 140.000 dinarjev za vsak nastop.

Tenoristi Tino Patiera, Schützendorf in še nekaj malega njihovih tovarišev dobe po 1500 mark (okoli 20.000 Din) na večer. Znatno več pa zahteva operna pevka Marija Jeritza (baronica Popper), ki zahteva za vsak svoj nastop na newyorški operi po 800 dolarjev. Prav toliko zahteva in tudi dobi Emil Janings, ki je najboljše plačani gledališki igralec na svetu.

Adalbert Matkowski je nekdanji igral v Berlinu za 2000 mark mesečno, danes pa prejema Albert Bassermann, Conrad Veidt, in Werner Krauss po 1000 mark na večer. Igralki Katarina Dorsch in Elizabeta Berger pa dobivata na večer po 1500 mark (1 marka = 18 in pol dinarja). Sloviti komik Maks Pallenberg in njegova soproga (subreta) Friderika Massary

za stalno plačo sploh ne igrata, ampak samo za delež na čistem dobičku, ki pa je vedno višji kakor 2000 mark na večer. Pred vojno pa je bila že senzacija, če je veliki umetnik Josip Kainz dobil za večer — 800 mark!

Tudi v varijeteti se ne zasluži slabo. Otto Reutter slovi kot najboljši plačani artist na svetu, kajti on je dobival mesečno že po 70.000 mark, danes pa, ko je že precej popustil, dobiva še vedno po 12.000 mark. Berlinskemu komiku Carow-u pa ponujajo po 45.000 mark.

Znanega zamorskega pevca Al Jolsona so hoteli slišati tudi v Berlinu, pa so se pogajanja razbila, ker je zahteval za en sam nastop 6000 mark ali 80.000 dinarjev. Znan skupina artistov „Revellers“ je sicer dobila za večer po 5000 dolarjev, toda skupina šteje 5 oseb in je res tudi nekaj posebnega.

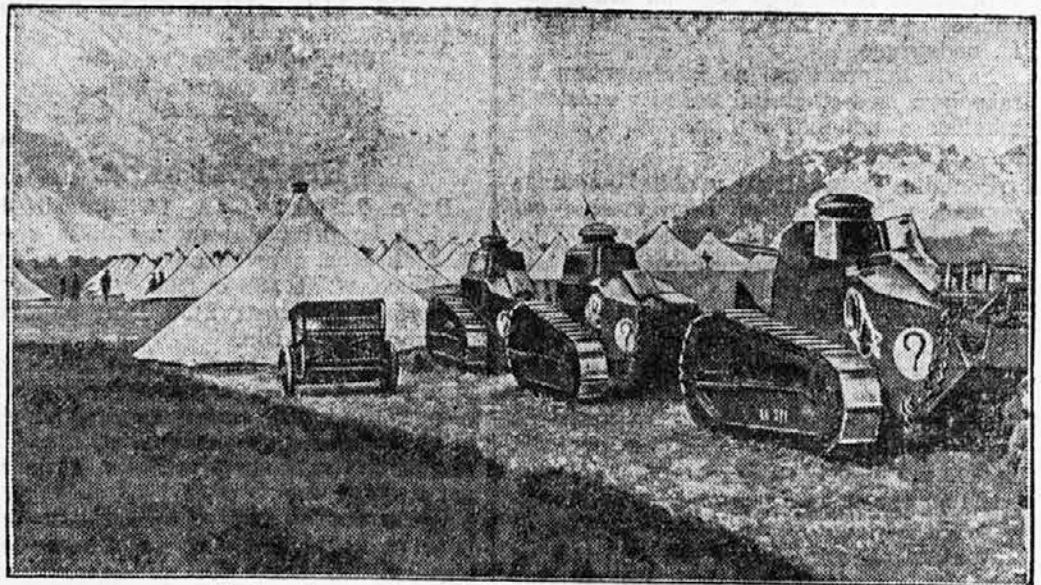
Kaj pa dobe filmske zvezde, seveda le najbolj svetle? Harold Lloyd in Buster Keaton dobita po 1.200.000 dolarjev od filma, Chaplin še enkrat toliko, Greta Garbo pa na dan po 5000 dolarjev. Rekord pa ima Al Jolson, ki bo dobil za svoj naslednji film 4 milijone dolarjev. Manjši „bogovi“ in male zvezdice dobe seveda znatno manj.

Največ pa je zaslužil Chaplin s svojim filmom „Lov za zlatom“, ki mu je vrgel gladko 4 milijone in 200.000 dolarjev ali 17 milijonov zlatih mark!

Maska za fotografe.

To ni plinska maska, ampak maska za fotografe, ki jo rabijo fotografi namesto znanega črnega sukna. To masko so prvič razstavili letos na velesejnu v Lipskem.

Velike francoske vojaške vaje na italijanski meji

Ze dolgo let ni bilo tako velikih vojaških vaj na italijanski meji, kakor jih je letos priredila francoska vojna uprava. Francozi so zbrali na meji okoli 70.000 mož, ki so se vežbali ob meji 14 dni. Vaje je vodil sam šef francoskega generalnega štaba in veliko število najodličnejših francoskih generalov jim je prisostvovalo. Naša slika nam kaže oddelek tankov pred taboriščem.

Najbolj sajasto mesto na svetu

Po najnovejših statističnih podatkih je najbolj sajasto mesto na svetu Pittsburg v Zedinjenih državah. V tem mestu pade namreč na mesec na tla na 1 kvadratni kilometer nič manj kakor 62.000 kilogramov premogovnih saj. Pittsburgu sledi takoj Liverpool (Anglija), kjer pade na 1 kvadratni kilometer zemlje na mesec 54.000 kilogramov prahu, dočim ga pade v Chikagu le 48.000 kg. Zdravniki so izračunali, da vdihajo prebivalci Chikaga vsako leto po 700 gramov premogovega prahu.

Telesna vzgoja v Romuniji

Najvišji organ za telesno vzgojo v Romuniji je bil doslej „Narodni zavod za telesno vzgojo“ (Oficiul National de Educatie fizica). Za razvoj telesne vzgoje pa ima velike zasluge sedanji kralj Karol I., in sicer še od takrat, ko je bil prestolonaslednik. Pa tudi še danes, ko je že kralj, ne zanemarija telesne vzgoje svojega naroda.

Te dni je sklical kralj Karol v Sinajo romunske strokovnjake za telesno vzgojo, ki so izdelali nov zakonski načrt za telesno vzgojo. Po tem načrtu bo „Narodni zavod za telesno vzgojo“ nadzoroval telesno vzgojo pri vojakih in v šolah tako, da bo telesna vzgoja pravzaprav priprava za vojaško službo. Sportna društva

bodo delovala po navodilih posebnih „Sportnih zvez“, vse „zvezce“ pa bodo organizirane v centralni „zvezci“. Vrhovni organ „Narodnega zavoda za telesno vzgojo“ pa bo „Narodni svet za telesno vzgojo“, predsednik „Narodnega sveta“ pa bo eden od članov kraljevega doma. Država bo svezce za telesno vzgojo in sportna društva tudi denarno podpirala.

Gramofon namesto vojaške godbe

V nekem polku armade Zedinjenih držav so „oborožili“ oklopni avtomobil z velikim gramofonom, ki je bil opremljen še s pojačevalcem. Ta gramofon naj bi služil kot nadomestek za vojaško godbo. Če se bo ta novotarija obnesla, bodo v celi ameriški armadi vojaško godbo mehanizirali.

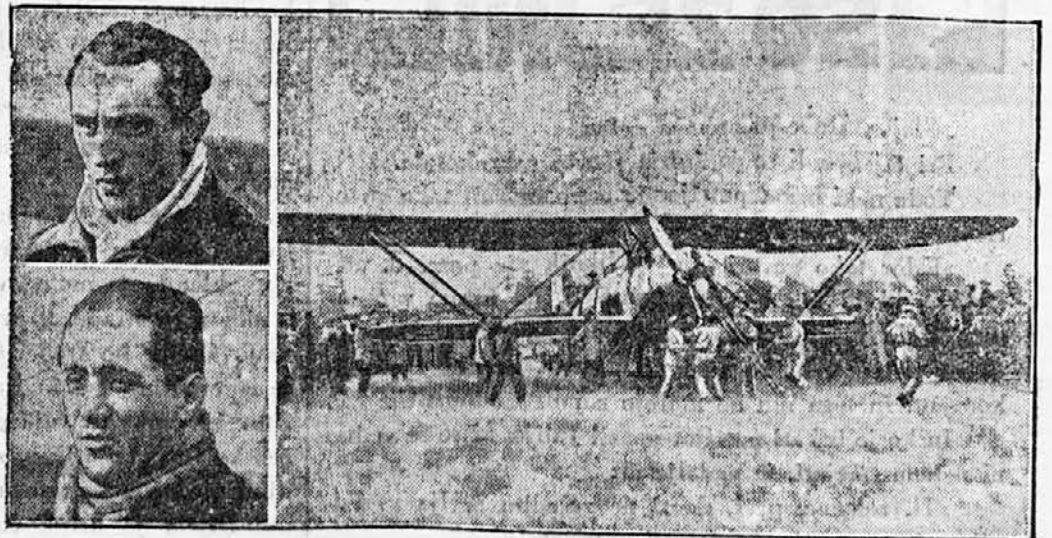
Morala

Neka znana pariška gledališka igralka, ki pa je bolj znana vsled svojih ljubavnih afer kakor pa kot igralka, je dobila nedavno ponudbo, da prevzame glavno vlogo v igri „Demimonde“ (pol-svet). Igralka je to ponudbo z ogorčenjem odločila. Priča igralkine ogorčenosti pa je bil tudi slavni komik Grauvail. Ta je igralki pri tej priliki rekel: „Ampak, zakaj pa tako, moja draga? Poglejte, jaz igram že leta in leta vlog, Mogoče bo pri Vas tudi takot.“

Amerika se uči od Evrope

V Ameriki vlada prav tako huda brezposelnost kakor v Evropi, ali pa še hujša. Zato so morali tudi v Ameriki ustanoviti posredovalnice za delo, ustanovili pa so jih po evropskem vzoru, ker prej takih ustanov Amerika ni poznala. Naša slika nam kaže prizor iz neke posredovalnice za delo v Ameriki.

Francoska letalca Costes (levo zgoraj) in Bellonte (spodaj)

Francoska letalca Costes in Bellonte sta že lansko leto hotela preleteti pot od Pariza do Newyorka, toda zaradi vremenskih nepravil sta se morala vrniti. Dne 1. septembra pa sta zopet odletela iz Pariza in srečno pristala na newyorškem letališču. Ko se je vest o njihovem pristanku razširila po Parizu, so prirejale množice sijajne manifestacije. francoskemu letalstvu. Srečnima letalcema je takoj brzojavno čestital tudi predsednik francoske republike Doumergue. V Newyorku pa sta pozdravila med prvimi svoja letalska tovariša letalec Lindberg in njegova soproga.